

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

Miasto Puck

Studio Diagnozy i Profilaktyki
31-011 Kraków
ul. Oboźna 17/5
tel. (12) 446-42-60

Zespół d/s opracowania, monitorowania i ewaluacji
„Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Puck na lata 2014- 2020”

Spis treści

1. Istota i znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Puck	4
2. Podstawa formalna tworzenia Strategii	6
2.1. Dokumenty europejskie	6
2.2. Dokumenty krajowe	7
2.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.....	7
2.4. Krajowe regulacje prawne	7
3. Zasady pracy nad Strategią	10
4. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach	11
4.1. Informacje ogólne o gminie	11
4.2. Struktura demograficzna mieszkańców	12
5. Diagnoza warunków życia mieszkańców oraz istniejących problemów społecznych w Pucku	18
5.1. Zasoby społeczne Miasta Puck	18
5.1.1. Edukacja.....	18
5.1.2. Ochrona zdrowia	28
5.1.3. Kultura, sport i rekreacja	29
5.2. Zasoby mieszkaniowe	31
5.3. Rynek pracy i bezrobocie.....	32
5.4. Wykluczenie społeczne	34
5.4.1. Ubóstwo	36
5.4.2. Bezdomność	37
5.4.3. Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność	37
5.5. Zagrożenia współczesnej rodziny	41
5.6. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych.....	42
5.7. Bezpieczeństwo publiczne	45

6. Analiza badań ankietowych dotyczących problemów społecznych występujących na terenie Miasta Puck.....	47
7. Analiza SWOT.....	61
8. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020	63
9. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020	73
9.1. Monitoring i ewaluacja Strategii.....	73
9.2. Źródła finansowania.....	74
10 Harmonogram Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020.....	75

1. Istota i znaczenie Strategii dla rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Puck

Polityka społeczna, według Kurzynowskiego *to działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych zmierzająca do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, prorozwojowych struktur społecznych oraz stosunków społecznych opartych na równości i sprawiedliwości społecznej, sprzyjających zaspokajaniu potrzeb społecznych na dostępnym poziomie*.¹ Definicja ta zawiera trzy istotne dla polityki społecznej cele: dbałość o warunki bytu, prorozwojowe struktury i stosunki społeczne. Pierwszy cel odwołuje się do dbania przez państwo, by społeczeństwo miało możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez pracę zarobkową, emerytury, renty lub świadczenia społeczne. Drugi cel wskazuje na konieczność kształtowania kapitału ludzkiego, który byłby zdolny do realizowania różnorodnych zadań w warunkach konkurencji na rynkach. Trzeci cel wskazuje na potrzebę kształtowania stosunków społecznych w oparciu o zasadę sprawiedliwości oraz zapewnianie równości szans na starcie każdemu człowiekowi. Podmiotem odpowiedzialnym za kształtowanie i realizowanie polityki społecznej jest państwo, samorządy oraz organizacje pozarządowe. Jakość relacji oraz stopień współpracy między poziomem ogólnokrajowym, regionalnym oraz lokalnym decyduje o skuteczności polityki społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej² nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych

¹ Kurzynowski A. (2001) Polityka społeczna- podstawowe pojęcia i zakres. W: Kurzynowski A. (red.), *Polityka społeczna*. Warszawa: Instytut Gospodarstwa Społecznego SGH, s. 11.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 182.)

występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osoby zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Głównym zadaniem strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców miasta dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze polityki społecznej.

Celem polityki społecznej jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych. Szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny, której funkcje i struktura współcześnie ulegają zmianie, jednak pozostaje ona podstawową komórką społeczną. Za niezbędne należy uznać wsparcie rodzin i jednostek w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, aby mogły czynnie uczestniczyć w rozwoju zarówno gospodarczym jak i społecznym Miasta Puck.

Współczesny rozwój gospodarczy trudno wyobrazić sobie bez udziału ekonomii społecznej. Priorytetowym kierunkiem ekonomii społecznej jest działanie na rzecz ludzi, ale w powiązaniu z celami gospodarczymi. Istotnym jej elementem jest odbudowywanie wiary we własne możliwości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Niejednokrotnie oznacza to powrót na rynek pracy, co może stanowić najskuteczniejszy sposób zapobiegania biedzie. W interesie społecznym i ekonomicznym miasta jest, zatem tworzenie dogodnych warunków do funkcjonowania istniejących i powstawania nowych podmiotów w obszarze ekonomii społecznej.

Celem Strategii jest nie tylko zasygnalizowanie najważniejszych problemów społecznych miasta, ale też wyznaczenie celów, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja kierunków polityki społecznej, którą wyznacza Strategia powinna odbywać się zgodnie z zasadą partnerstwa kobiet i mężczyzn w życiu społecznym oraz w atmosferze działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji płci i przełamywania stereotypów z tym związanych.

2. Podstawa formalna tworzenia Strategii

Priorytetowe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck oraz planowane w ich ramach przedsięwzięcia są zgodne z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Poniższy rozdział przedstawia opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią przesłanki dla Strategii.

2.1. Dokumenty europejskie

Kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest ona nowym długookresowym programem rozwoju, zastępującym przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreśla znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Wyznaczone zostały trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowywane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

2.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030

Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani na lata 2011-2016

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

2.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego – Pomorskie 2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puckim 2005-2015

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Pucka

2.4. Krajowe regulacje prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck uwzględnia, między innymi, zapisy obowiązujących przepisów prawnych:

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 594 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. 2012, poz. 1356 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 674 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz. U. 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456),
Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U 2012 r. poz. 788 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tj. Dz. U 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440),
Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych
(tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442),

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym
zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn.
zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich
(tj. Dz. U. 2010 roku Nr 33, poz. 178 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tj. Dz. U. 2004 r. Nr 256, poz.
2572 z późn. zm.).

3. Zasady pracy nad Strategią

Diagnoza problemów społecznych w Mieście Puck została opracowana na podstawie danych statystycznych oraz sprawozdań z realizacji programów:, a także dokumentu Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych przygotowanego przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie na podstawie badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Puck w 2013 roku, a także badaniach własnych przeprowadzonych przez członków Zespołu.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji. Przedłożony materiał został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pucku przy udziale zespołu do spraw opracowania, monitorowania i ewaluacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Puck na lata 2014- 2020” powołanego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Pucka Nr 36/2013 z dnia 10 kwietnia 2013 r. w składzie:

Przewodnicząca - Janina Borkowska Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku,

Z-ca Przewodniczącej - Hanna Mikołajczyk Koordynator Sekcji Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku,

Członek - Adrian Baranowski Kierownik Działu Pośrednictwa Pracy i Poradnictwa Zawodowego Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku,

Członek - Dorota Popławska Nadkomisarz Powiatowej Komendy Policji w Pucku,

Członek - Kamila Wittbrodt Pedagog Szkoły Podstawowej im. M. Zaruskiego w Pucku,

Członek - Danuta Dettlaff Inspektor ds. Oświaty Urzędu Miasta w Pucku,

Członek - Halina Łabencka Inspektor ds. Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miasta w Pucku,

Członek - Ewa Włodzik Radna -członek Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta Puck.

4. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach

4.1. Informacje ogólne o gminie

Miasto Puck leży w regionie Kaszub północnych, w północno-wschodniej części województwa pomorskiego, nad Bałtykiem, na skraju klifu Kępy Puckiej, u brzegu Zatoki Puckiej. Cały pas wybrzeża znajduje się w strefie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Miasto (Puck otrzymał prawa miejskie 16 listopada 1348 r.) stanowi naturalne centrum będąc samodzielną jednostką administracyjną i siedzibą Starostwa Powiatowego. Przez miasto przebiega jedna droga wojewódzka (nr 216) oraz siedem dróg powiatowych i 86 gminnych- publicznych. Miasto Puck ma powierzchnię 5 km².

Puck usytuowany jest w mezoregionie fizycznogeograficznym Pobrzeże Kaszubskie oraz w dwóch mikroregionach: Kępa Pucka i Pradolina Płutnicy. Częściowo znajduje się na terenie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego i w jego otulinie, częściowo w obszarze węzłowym Wybrzeża Bałtyku.

Puck jest miastem niezwykle atrakcyjnym turystycznie. Może się poszczycić długą i interesującą historią, malowniczym krajobrazem, urokliwym położeniem nad Zatoką Pucką, która jest bogata w unikatowe gatunki fauny i flory wód o niskim zasoleniu z dużym wpływem słodkowodnych. Obecnie Puck jest przede wszystkim ośrodkiem sportów wodnych. Port jachtowy po modernizacji stał się doskonałą bazą z zapleczem socjalnym i infrastrukturą. Puck zyskuje rangę stolicy polskiego żeglarstwa. Osłonięty od wpływu otwartego morza akwen Zatoki Puckiej każdego sezonu przyciąga do Pucka żeglarzy. Od maja do października jest miejscem zawodów żeglarskich o randze krajowej i międzynarodowej. Odbywają się tu m.in. mistrzostwa świata i Europy. Chętnie trenują olimpijczycy i międzynarodowa elita żeglarska.

4.2. Struktura demograficzna mieszkańców

Struktura ludności w podziale na wiek i płeć stanowi podstawę większości analiz demograficznych, gdyż determinuje skalę i rodzaj potrzeb społecznych. Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności Pucku w latach 2010-2012 ogółem (dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia każdego roku). W 2012 roku Puck zamieszkiwało 11593 mieszkańców ogółem, w tym 5550 mężczyzn oraz 6043 kobiety. Średnia gęstość zaludnienia Miasta Puck w 2012 roku wyniosła 2329 osoby/km². Prognozy demograficzne GUS do 2020 roku zakładają stopniowy spadek liczby ludności w miastach powiatu puckiego.

Tab.1. Liczba ludności w Pucku w latach 2010-2012. Opracowanie własne.

Liczba ludności wiek:	2010 rok	2011 rok	2012 rok
Ogółem	11604	11650	11593
Kobiety	6032	6064	6043
Mężczyźni	5572	5586	5550

Źródło: Urząd Miasta w Pucku.

Sytuacja demograficzna w Pucku jest umiarkowanie korzystna. Najbardziej liczną grupą jest ludność w wieku produkcyjnym. Analizując strukturę wieku ludności miasta można zaobserwować, że stopniowo maleje odsetek osób w wieku produkcyjnym, wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Stosunkowo niewielkie zmiany zachodzą w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tab.2. Odsetki ludności faktycznie zamieszkałej w Pucku w latach 2007-2012 według kategorii wieku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Liczba ludności wiek:	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Przedprodukcyjny 0-17 lat	19,3%	19,4%	19,2%	19,1%	19,2%	19,2%
Produkcyjny 18-60/65 lat	63,9%	63,4%	63,3%	63%	62,2%	61,4%
Poprodukcyjny 61/66 lat i więcej	16,8%	17,2%	17,5%	17,9%	18,6%	19,4%

Sytuacja w Pucku jest mniej korzystna od sytuacji demograficznej w kraju, w województwie pomorskim oraz powiecie puckim. Niekorzystny jest znaczny odsetek osób starszych wśród mieszkańców oraz malejący odsetek osób w wieku

produkcyjnym. Liczba ludności w wieku poprodukcyjny przeważa liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym

Tab.3. Procentowy udział ludności według kategorii wieku w 2012 roku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

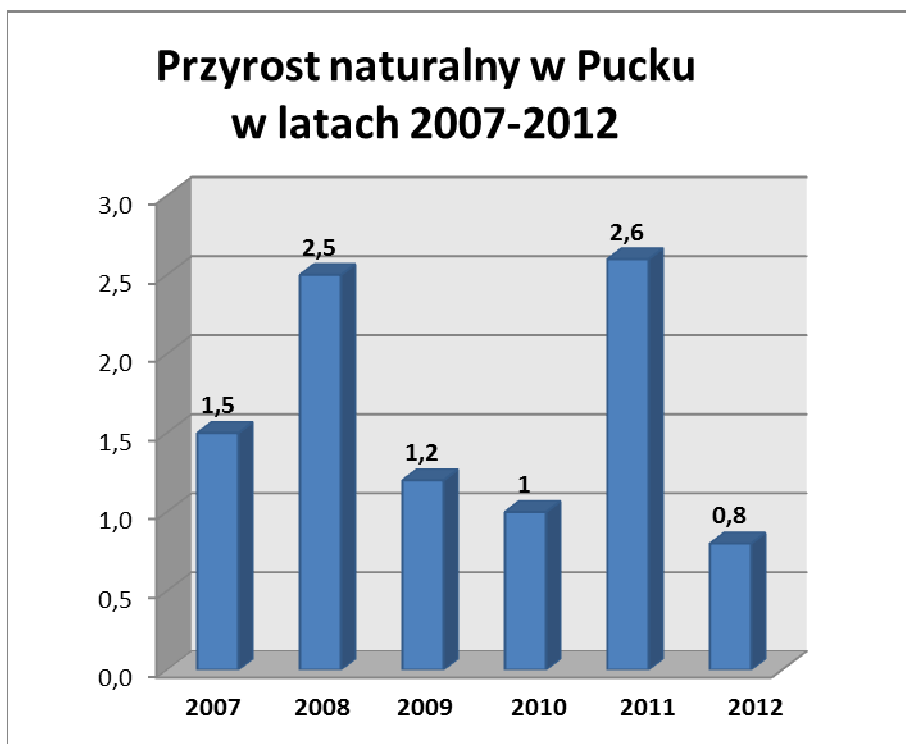
Liczba ludności wiek:	Polska	Województwo pomorskie	Powiat pucki	Miasto Puck
Przedprodukcyjny 0-17 lat	18,3%	19,7%	22,5%	19,2%
Produkcyjny 18-60/65 lat	63,9%	63,8%	64,1%	61,4%
Poprodukcyjny 61/66 lat i więcej	17,8%	16,4%	13,4%	19,4%

Prognozy demograficzne GUS dla miast powiatu puckiego zakładają, że w przyszłości, w związku ze starzeniem się ludności, największy wzrost liczby ludności wystąpi w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, stopniowo zmniejszać się będzie natomiast odsetek ludności w wieku produkcyjnym.

Tab.4. Prognoza liczby ludności do 2020 roku – odsetek mieszkańców miast powiatu puckiego w latach 20013-2020 według kategorii wieku. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Liczba ludności wiek:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedprodukcyjny 0-17 lat	20,1%	20,1%	20,1%	20,1%	20,2%	20,2%	20,3%	20,3%
Produkcyjny 18-60/65 lat	62,8%	62%	61,2%	60,6%	59,7%	59,1%	58,4%	57,8%
Poprodukcyjny 61/66 lat i więcej	17,1%	17,9%	18,7%	19,3%	20,1%	20,2%	21,3%	21,9%

Zmiany w strukturze demograficznej ludności spowodowane są zmianami w przyroście naturalnym oraz wydłużeniem czasu trwania życia. Poniższy wykres przedstawia przyrost naturalny na 1000 ludności w Pucku w latach 2007-2012. Przez cały analizowany okres czasu w mieście był dodatni przyrost naturalny. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności w Pucku w 2012 roku osiągnął wartość 0,8 i był niższy od wskaźnika przyrostu naturalnego dla całego powiatu puckiego (4,7) oraz niższy od wskaźnika przyrostu naturalnego dla województwa pomorskiego (2).

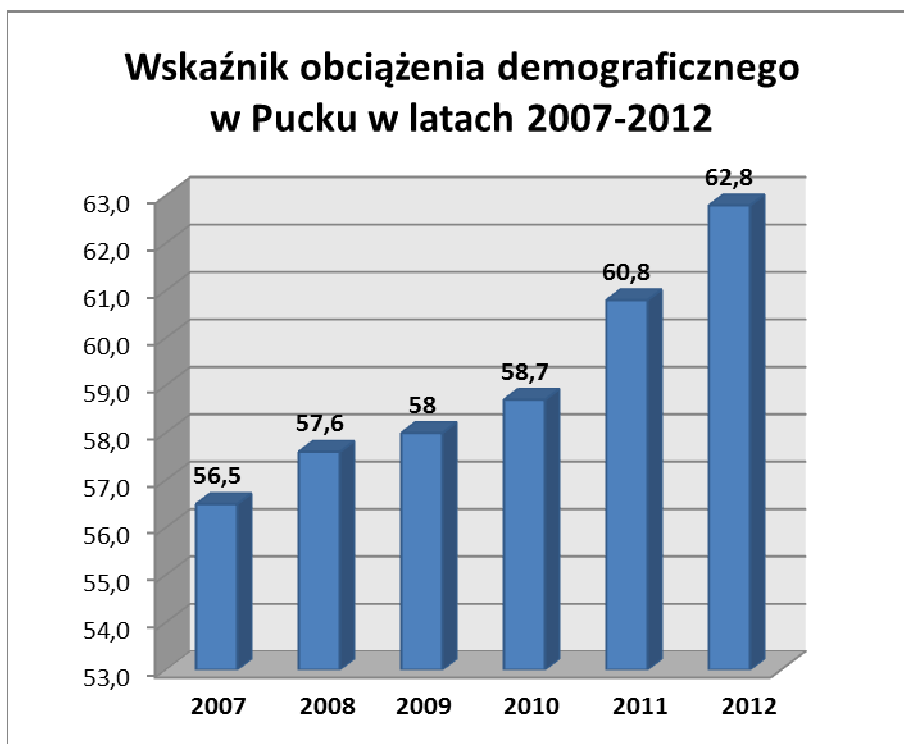
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Pucku w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Sytuacja społeczna kształtowana jest również przez zmiany w modelu rodziny. W Pucku liczba zawieranych małżeństw w latach 2007-2012 ulegała wahaniom. Wskaźnik liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności w Pucku przyjął w 2012 roku wartość 4,9 i był niższy od wskaźnika dla województwa pomorskiego (5,3) oraz powiatu puckiego (5,8).

Tab. 5. Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności w Pucku. Opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS.

Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	7,3	8,6	9,4	6,9	6,3	4,9

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku poprodukcyjnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w Pucku w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Wartość tego wskaźnika przez cały analizowany okres czasu wzrastała, osiągając wartość w 2012 roku 62,8 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (w porównaniu do wskaźnika obciążenia demograficznego dla kraju- 56,6, województwa pomorskiego – 56,6, oraz powiatu puckiego – 56). Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane ze wzrastającym odsetkiem osób starszych oraz malejącym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym.

Jednym z najczęściej stosowanych mierników zaawansowania procesu starzenia się jest wskaźnik starości, przedstawiający udział osób starszych wśród ogółu populacji. Wartość tego współczynnika w ciągu ostatnich lat systematycznie wzrasta. W 2012 roku współczynnik starości, przedstawiający udział kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej wśród ogółu populacji, w mieście wyniósł 19,4% i był wyższy od wartości wskaźnika dla powiatu puckiego, całego województwa pomorskiego oraz kraju. Innym miernikiem procesu starzenia się ludności jest indeks starości, wyrażający liczbę osób starszych (w wieku poprodukcyjnym) przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2012 roku wskaźnik ten, obliczony dla ludności w Pucku przyjął wartość 100,7 (dla porównania – powiat pucki – 59,3;

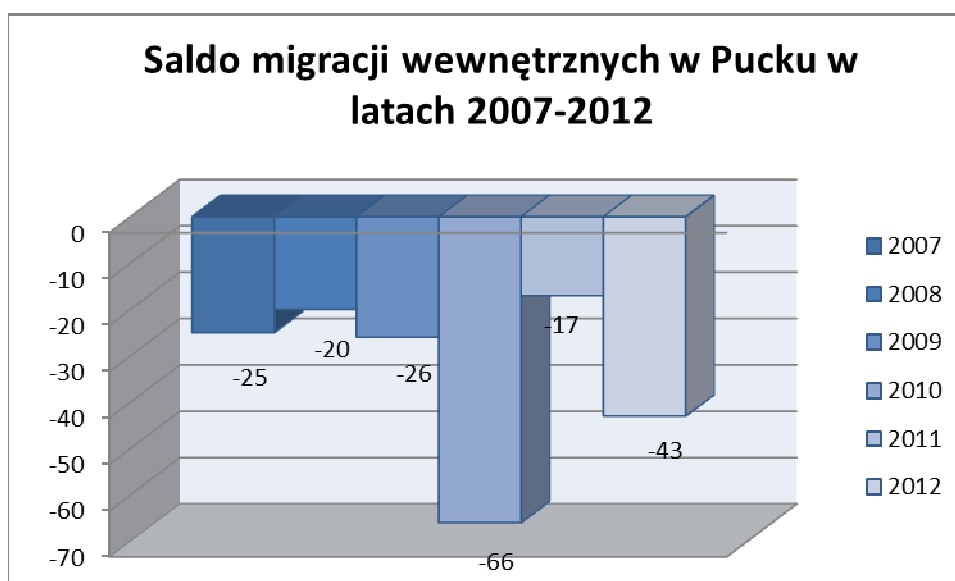
województwo pomorskie – 83,5; Polska – 97,1). Starzenie się społeczeństwa wraz ze zmniejszającym się przyrostem naturalnym przyczynia się do powstania problemów: ekonomicznego, finansowego oraz społecznego. Ten niekorzystny trend demograficzny zachodzi w skali ogólnokrajowej, pojawiające się natomiast problemy społeczne powinny być rozwiązywane lokalnie. W Pucku, w związku ze znacznym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym, sytuacja nie jest korzystna i proces ten będzie zachodził w większym natężeniu niż w innych regionach.

Migracje ludności to przemieszczenia związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) i przekroczeniem granicy administracyjnej jednostki terytorialnej. W ramach migracji wewnętrznych wyróżnia się migracje:

- międzywojewódzkie (przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego)
- wewnątrzwojewódzkie (zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego województwa)
- międzypowiatowe (przemieszczenia ludności z jednego powiatu do innego)
- wewnątrzpowiatowe (zmiany miejsca zamieszkania w obrębie tego samego powiatu).

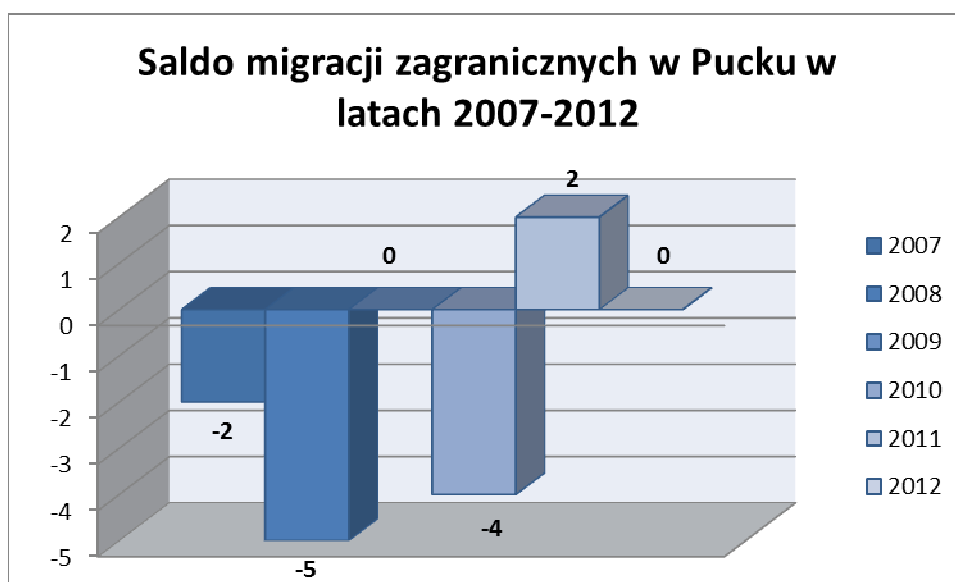
Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę i przyjazdy do kraju w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

Poniższy wykres przedstawia saldo migracji wewnętrznych, w obrębie kraju w przedziale czasu od 2007 do 2012 roku. W analizowanym okresie czasu, saldo migracji cały czas było ujemne. Największy odpływ ludności nastąpił w 2010 roku. Liczba ludności zamieszkującej Puck zmniejsza się co roku.

Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznych w Pucku w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

Poniższy wykres przedstawia saldo migracji zewnętrznych (zagranicznych) w Pucku w okresie czasu od 2007 do 2012 roku. Saldo migracji zewnętrznych w analizowanym czasie ulegało wahaniom, było jednak znacznie niższe niż saldo migracji wewnętrznych. Największy odpływ ludności za granicę nastąpił w 2008 i 2010 roku.

Wykres 5. Saldo migracji zagranicznych w Pucku w latach 2007-2012. Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Bank Danych Lokalnych.

5. Diagnoza warunków życia mieszkańców oraz istniejących problemów społecznych w Pucku

5.1. Zasoby społeczne Miasta Puck

5.1.1. Edukacja

5.1.1.1. Wykształcenie mieszkańców

Rozwój współczesnej gospodarki w coraz większym stopniu opiera się na wiedzy. Dane dotyczące wykształcenia mieszkańców Pucka pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego, który przeprowadzony został w 2002 roku. Od tego czasu wzrosła dostępność szkolnictwa oraz liczba osób, które decydują się zdobywać coraz wyższe wykształcenie, dlatego też można przypuszczać, że w chwili obecnej wykształcenie mieszkańców będzie bardziej korzystne od wskaźników prezentowanych w tabeli. Dla porównania w tabeli przedstawione zostały dane dotyczące wykształcenia mieszkańców powiatu puckiego w 2002 i 2011 roku.

Tab.6. Ludność faktycznie zamieszkała w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie wyników spisów w latach 2002 i 2011. Źródło: Główny Urząd Statystyczny (2012). Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz zasobach mieszkaniowych. Warszawa.

Poziom wykształcenia	2002 % ludności Miasto Puck	2002 % ludności Powiat pucki	2002 % ludności Polska	2011 % ludności Powiat pucki	2011 % ludności Polska
Wyższe	8,6	6,4	9,9	12,4	16,8
Średnie i policealne	32,8	25,5	31,5	29,4	31,4
Zasadnicze zawodowe	25,5	28,5	23,2	25,5	21,5
Podstawowe ukończone i gimnazjalne**	28,5	35,8	29,8	28,1	23,8
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	2,6	2,4	3,6	1	1,4

** w 2002 roku wykształcenie wyłącznie podstawowe

Wykształcenie mieszkańców powiatu puckiego w 2002 roku było niższe w porównaniu do poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. W 2002 roku większy odsetek mieszkańców Pucka, w porównaniu do sytuacji w kraju, legitymował się wykształceniem średnim i policealnym oraz zawodowym, niższy natomiast odsetek

mieszkańców posiadał wykształcenie wyższe oraz podstawowe. Kolejny Narodowy Spis Powszechny z 2011 roku pokazał poprawę poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. Wykształcenie mieszkańców powiatu puckiego uległo poprawie, jednakże jego mieszkańcy w 2011 roku nadal charakteryzowali się niższym poziomem wykształcenia od poziomu wykształcenia wszystkich Polaków. W 2002 roku wykształcenie mieszkańców Pucka było wyższe od wykształcenia mieszkańców powiatu puckiego, dlatego też można spodziewać się, że również w 2011 roku poziom wykształcenia mieszkańców miasta był również bardziej korzystny.

5.1.1.2. Placówki oświatowe w mieście

W latach 2010-2011-2012 miasto Puck było organem prowadzącym dla 1 szkoły podstawowej z oddziałami przedszkolnymi i 1 gimnazjum oraz 2 punktów przedszkolnych prowadzonych w ramach projektu Pt. „Wsparcie na starcie - Pucka Akademia Przedszkolaka”. Stan organizacji szkół roku szkolnym 2011/2012 obrazuje poniższa tabela.

Tab. 7. Stan organizacji szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym w latach 2010-2011-2012 była Gmina Miasto Puck (31.03.2010-12).

Szkoły	Liczba uczniów 2010 rok	Liczba uczniów 2011 rok	Liczba uczniów 2012 rok
Pucka Akademia Przedszkolaka	0	95	94
Szkoła Podstawowa im. Mariusza Zaruskiego	824	805	828
Gimnazjum im. Morskiego Dywizjonu Lotniczego	339	319	303
Razem	1163	1219	1225

Ponadto w Pucku w latach 2010/2012 funkcjonowały:

- 2 niepubliczne gimnazja i 1 niepubliczna szkoła podstawowa finansowane za pośrednictwem budżety Gminy Miasto Puck z subwencji oświatowej budżetu MEN;
- 4 przedszkola niepubliczne dotowane przez miasto Puck.

Tab. 8. Stan organizacji placówek niepublicznych (SIO 31.03.2010-12).

Szkoły	Liczba uczniów 2010 rok	Liczba uczniów 2011 rok	Liczba uczniów 2012 rok
Niepubliczne Gimnazjum w Pucku Ul. MDL 18 (działa od 01.09.2011)	17	35	53
Gimnazjum Ogólnokształcące w Pucku ul. Judyckiego 3 (działa od 01.09.2012)	0	0	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa MAŁE MORZE w Pucku ul. Judyckiego 3 (działa od 01.09.2011)	0	0	15
Przedszkole Niepubliczne GRZYBEK ul. Lipowa 14	137	138	113
Przedszkole Niepubliczne POD TĘCZĄ ul. Przebendowskiego 12 a	47	84	98
Przedszkole Niepubliczne im. Jana Brzechwy ul. Wojska Polskiego 35	150	150	150
Niepubliczne Przedszkole MAŁE MORZE w Pucku ul. Judyckiego 3 (działa od 01.09.2011)	0	0	7
Razem	351	407	436

W latach 2010-12 w stosunku do roku 2009 w sieci placówek niepublicznych przybyło jedno przedszkole, jedna szkoła podstawowa i dwa gimnazja; przez okres 2 lat funkcjonowały 3 punkty przedszkolne tzw. unijne: 2 Puckiej Akademii Przedszkolaka i 1 Przedszkola Niepublicznego im. Jana Brzechwy. Sieć szkolna w Pucku zabezpiecza aktualne potrzeby mieszkańców miasta; szkoły przyjmowały uczniów spoza obwodu szkoły.

Sieć publicznych oddziałów przedszkolnych (195 wychowanków w roku szkolnym 2011/12, 185 wychowanków – 2010/11, 93 wychowanków – 2009/10) i niepublicznych przedszkoli stwarzała możliwość korzystania z usług przedszkoli i odpowiadała obserwowanemu popytowi. W Pucku w roku szkolnym 2011/12 77,8% dzieci w wieku przedszkolnym było objętych edukacyjną opieką przedszkolną, a dostępność edukacji i opieki przedszkolnej dla mieszkańców miasta wynosi 98,23%. W przedszkolach w Pucku zostały przygotowane miejsca dla wszystkich dzieci, których rodzice są zainteresowani korzystaniem z wychowania przedszkolnego.

Tab.9. Urządzenia rekreacyjno-sportowe.

Szkoły	Rodzaj urządzenia	Liczba urządzeń
Przedszkole GRZYBEK	Plac zabaw	1
Przedszkole im. Jana Brzechwy	Plac zabaw	1
Szkoła Podstawowa im. Mariusza Zaruskiego	Boisko wielofunkcyjne „ORLIK”	1
	Boisko asfaltowe (p. nożna, koszykowa i siatkówka)	1
	Boisko do gry w piłkę nożną (trawiaste)	1
	Korty tenisowe	2
Gimnazjum im. Morskiego Dywizjonu Lotniczego	Boisko asfaltowe (p. ręczna, nożna, koszykowa i siatkówka)	2
	Boisko do gry w piłkę nożną (trawiaste)	1

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych uznać należy za dobry.

Na terenie miasta funkcjonują również szkoły, dla których organem prowadzącym jest powiat pucki:

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pucku - Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Puck, ul Kolejowa 7;

I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Pucku

Puck, ul Morskiego Dywizjonu Lotniczego 14;

Państwowe Ognisko Baletowe w Pucku

Puck, ul. Przebendowskiego 17.

W Pucku istnieją również szkoły niepubliczne dla młodzieży i dorosłych, dla których organem prowadzącym jest powiat pucki:

Liceum Akademickie w Pucku

Puck, ul. Przebendowskiego 12/1;

Zaoczne Liceum Ponadgimnazjalne

Puck, ul. Morskiego Dywizjonu Lotniczego,

W mieście funkcjonuje również Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki, dla której organem prowadzącym jest Ministerstwo Dziedzictwa Narodowego.

Nowoczesna gospodarka o dużym potencjale innowacyjności wymaga rozwijania umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Miejscem wyrównywania szans dzieci, już na wczesnych etapach edukacji, w tym zakresie może być szkoła. Istotnymi informacjami, dającymi obraz na temat rozwoju społeczeństwa informacyjnego w mieście, są statystyki dotyczące dostępu uczniów do komputerów w szkole, w tym również dostępu do komputerów z dostępem do Internetu. Poniższa tabela przedstawia informacje na ten temat.

Tab.10. Dostęp uczniów w Pucku do komputerów z dostępem do Internetu w szkołach. GUS. Vademecum Statystyczne Samorządowca 2012.

		2009/10	2010/11	2011/12
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach	Szkoły podstawowe	13	13	14
	Szkoły gimnazjalne	28	28	38
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach	Szkoły podstawowe	58	58	55
	Szkoły gimnazjalne	14	10	10

W badaniu w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Pucku w 2013 roku, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych pytani byli o swoje doświadczenia związane z używaniem komputera. Niewielki odsetek badanych uczniów nie posiadał dostępu do komputera w domu (1,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Uczniowie, którzy mieli w domu dostęp do komputera, spędzali przed nim najczęściej od 1 do 3 godzin dziennie; 6,2% uczniów szkół podstawowych, 8,8% badanych gimnazjalistów i 11,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznawało, że poświęca tej czynności ponad 5 godzin dziennie. Należy podkreślić, że korzystanie z komputera było ulubioną formą spędzania wolnego czasu dla 66,2% badanych uczniów szkół podstawowych, 56,1% badanych gimnazjalistów oraz 52,8% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Badani uczniowie najczęściej korzystali z Internetu (60% uczniów szkoły podstawowej, 64,9% gimnazjalistów oraz 69,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Młodzi mieszkańcy często korzystają

z nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Dostępność oraz kompetencje związane z technologiami komunikacyjnymi mniejsze są wśród starszych mieszkańców, a także osób mniej wykształconych.

5.1.1.3. Poziom nauczania

Analiza wyników sprawdzianu na zakończenie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2011/2012 wskazuje, że uczniowie szkół podstawowych dobrze radzą sobie z umiejętnością czytania, pisanie gorzej radzą sobie z umiejętnością rozumienia i wykorzystania wiedzy w praktyce. Pogłębiona analiza tych wyników wskazuje ponadto, że w ramach stosowanej w oświacie metody oceny w ramach tzw. staninów³, w puckich szkołach utrzymuje się poziom nauczania na poziomie średniej powiatu puckiego, w szerokim rozumieniu średniej wojewódzkiej. Średni wynik sprawdzianu dla całego kraju wynosi 22,75 pkt. Zestawienie wyników sprawdzianów zewnętrznych prezentuje tabela.

Tab.11. Wyniki sprawdzianu w 2012 r. na zakończenie nauki w szkole podstawowej na tle wyników w powiecie puckim i województwie pomorskim.

Rok	Miasto PUCK	Powiat pucki	Województwo pomorskie
	(w pkt)		
2011	23,34	23,88	24,88 (ok. 70% szkół uzyskało <u>wyniki średnie</u> w przedziale 20,87-27,57 pkt lub niższe)
2012	21,64	20,95	22,34 (ok. 61,7% szkół uzyskało <u>wyniki średnie</u> w przedziale 21-25 pkt lub niższe)

Miernikiem poziomu nauczania w gimnazjum jest egzamin gimnazjalny, a także ocena edukacyjnej wartości dodanej, czyli wykorzystania wyników egzaminu gimnazjalnego do oceny efektów nauczania każdego ucznia przy uwzględnieniu jego

³ INFORMACJA o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Miasta Puck w roku szkolnym 2012/2013 - *Staniny - to pomiar zapewniający normalizację wyników czyli ich przekształcenie przy zastosowaniu skali standardowej dziewiątki. Aby przedstawić wyniki sprawdzianu na zakończenie szkoły podstawowej(egzaminu gimnazjalnego) wydzielamy najpierw grupy uczniów, którzy uzyskali taką samą sumę punktów. Następnie szeregujemy te grupy rosnąco, według uzyskanej sumy punktów, by następnie ustawić grupy w kolejno na dziewięciu stopniach (staninach) biorąc pod uwagę wyniki grupy i jej liczebność. Wyniki charakterystyczne dla szkoły odnosimy do wyników sporządzonych przez OKE dla całej populacji w danym roku szkolnym i do wyników szkoły z lat poprzednich.*

uwarunkowań indywidualnych, takich jak zdolności i uprzednie osiągnięcia szkolne, uwarunkowań społecznych wynikających z kapitału kulturowego i społecznego czy wpływu grupy rówieśniczej, a także uwarunkowań szkolnych takich jak kwalifikacje i zaangażowanie nauczycieli, metody nauczania czy warunki nauczania. W roku 2012 egzamin gimnazjalny został po raz pierwszy przeprowadzony w nowej formule i wyniki tego egzaminu są nieporównywalne w stosunku do wyników z lat poprzednich. W trakcie egzaminu na zakończenie gimnazjum w roku szkolnym 2010/2011 roku uczniowie gimnazjum lepiej radzili sobie z czytaniem i odbiorem tekstów kultury, gorzej z tworzeniem własnego tekstu, a w części matematyczno-przyrodniczej lepiej radzili sobie z wyszukiwaniem i stosowaniem informacji oraz w zakresie umiejętności stosowania terminów, pojęć i procedur, słabiej w zakresie wskazywania i opisywania faktów, związków i zależności oraz w stosowaniu zintegrowanej wiedzy.

5.1.1.4. Formy pracy wychowawczej, działalności profilaktycznej oraz bezpieczeństwa w szkole

Zgodnie z wymogami prawa oświatowego w roku szkolnym 2011/2012 we wszystkich szkołach realizowano zadania przyjętych programów wychowawczych i programów profilaktyki. Szkoły współpracowały z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pucku, Urzędem Miasta w Pucku, Biblioteką Publiczną w Pucku, Harcerskim Ośrodkiem Morskim oraz podmiotami gospodarczymi i osobami fizycznymi. W dobie zwiększonych zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacyjnego szczególnie ważnym jest właściwe bezpieczeństwo uczniów w szkole. W celu eliminowania zagrożeń okresowo dokonywano kontroli sprawności wszystkich urządzeń i wyposażenia szkoły. Występujące niesprawności były niezwłocznie usuwane w ramach bieżących lub okresowych remontów. W szkołach funkcjonuje monitoring wizyjny. System ten wzmocnił działania wychowawców klas, nauczycieli dyżurujących na przerwach międzylekcyjnych i pozostałych pracowników odpowiedzialnych za ład i bezpieczeństwo uczniów w budynkach szkolnych i na terenach szkolnych. We wszystkich dostępnych dla uczniów komputerach funkcjonują programy chroniące uczniów przed dostępem do niepożądanych treści. Zatrudnieni w szkołach pedagodzy szkolni i psycholodzy szkolni w ramach swoich kompetencji - oprócz zadań w zakresie ogólnej profilaktyki - szczególną opieką pedagogiczno-psychologiczną otoczyli dzieci i młodzież tzw. trudną. W ramach działań wspomagających uczniów rozpoznawano ich

środowisko zamieszkania i o ile to było możliwe udzielano stosownej pomocy dydaktycznej i materialnej. W skrajnych przypadkach uczniowie, którzy nie akceptowali udzielanego im wsparcia i nie wykazywali poprawy w zachowaniu stanowią zagrożenie dla pozostałych uczniów, byli po uzyskaniu stosownego postanowienia sądu kierowani do specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. W szkole podstawowej funkcjonuje regulamin odbioru przez rodziców uczniów klas I-III, w obu szkołach funkcjonuje regulamin wycieczek szkolnych. W gabinetach lekarskich finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia pielęgniarki szkolne udzielały doraźnej pomocy w drobnych urazach, przy złym samopoczuciu. Dla uczniów prowadzono zajęcia w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

5.1.1.5. Realizacja zadań oświatowych gminy na rzecz uczniów i szkół

W roku szkolnym 2011/2012 realizowano szereg zadań wynikających z ustawowych obowiązków gminy na rzecz uczniów i szkół. Realizując obowiązki określone w art. 17 ustawy o systemie oświaty dowożono lub refundowano rodzicom wydatki związane z dowożeniem do szkół uczniów niepełnosprawnych – 2-3 uczniów realizujących obowiązek szkolny w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Wejherowie.

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, ale także szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamieszkują w Pucku.

Tab.12. Stypendia szkolne w roku szkolnym 2010/2011

Lp.	Wyszczególnienie	Stypendium szkolne
1.	Liczba wniosków	186
2.	Liczba wniosków pozytywnie załatwionych - ogółem	170
	w tym odnoszących się do uczniów:	
	szkół podstawowych	106
	gimnazjów	48
	szkół ponadgimnazjalnych	16
3.	Zasiłek szkolny	43
4.	Nakłady finansowe (w zł)	67 378,95

Innym zadaniem o charakterze pomocy materialnej było wsparcie w zakresie zakupu podręczników w ramach rządowego programu "Wyprawka szkolna". Z tej formy pomocy skorzystało 70 uczniów (w 2009/10 roku 64 uczniów, w 2010/11 – 85 uczniów). Na realizację zadania pozyskano środki finansowe w kwocie 15 498,52 zł od Wojewody Pomorskiego.

W ramach promocji nauki i aktywności społecznej Miasto Puck realizowało Stypendia Rady Miasta dla uczniów i studentów mieszkańców Pucka. Z tej formy nagrody-wsparcia korzystało w okresie od września/października 2011 r. do czerwca 2012 r. 8 - uczniów gimnazjum, 9 - uczniów szkół ponadgimnazjalnych, 4 - studentów; zadanie implikowało 24 200,00 zł z budżetu Miasta Puck.

W ramach wsparcia edukacji w Gminie Miasta Pucka realizowano następujące tzw. projekty unijne:

1. „Młodzi Mieszkańcy Pucka – bez barier szkolnych” projekt realizowany w okresie wrzesień 2009–czerwiec 2011 r. o wartości 784 719,32 zł, mający na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
2. „Pucka Akademia Przedszkolaka – Wsparcie na starcie” projekt realizowany w okresie wrzesień 2010–czerwiec 2012 r. o wartości 997 800 zł, mający na celu upowszechnianie wychowania przedszkolnego
3. „Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkoły podstawowej w Gminie Miasto Puck” projekt systemowy realizowany w okresie listopad 2011–czerwiec 2013r., o wartości 169 534,20 zł,;
4. „Stawiamy na wiedzę – dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z Pucka” projekt realizowany w okresie październik 2011–czerwiec 2013, o wartości 984 610,08 zł.

5.1.1.6. Kapitał społeczny mieszkańców Pucka

Aktywność obywatelska oraz umiejętność współpracy i wymiany wiedzy stają się kluczowe w obliczu wyzwań współczesnej gospodarki oraz przyczyniają się do powiększania dobrobytu społecznego. Pobudzanie aktywności mieszkańców, ich zaangażowania w sprawy lokalne oraz kształtowanie odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych stają się największym wyzwaniem stojącym

przed lokalnymi władzami oraz instytucjami działającymi na terenie miasta. Badanie prowadzone w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Pucku w 2013 roku dostarcza danych, wskazujących na stosunkowo niewielką aktywność mieszkańców. Wraz z wiekiem młodych mieszkańców, maleje odsetek badanych, którzy angażują się w wolnym czasie w działalność różnych organizacji – 12,3% badanych uczniów szkół podstawowych, 7% badanych gimnazjalistów oraz 5,6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że ich ulubioną formą spędzania wolnego czasu jest udział w pracach różnych organizacji.

Na terenie miasta w 2012 roku działało 45 stowarzyszeń i organizacji społecznych (GUS, Bank Danych Lokalnych). Jednym ze wskaźników pozwalających na określenie wielkości sektora pozarządowego jest liczba fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadających na 10 tysięcy ludności. W 2012 roku na 10 tysięcy mieszkańców Pucka przypadało 49 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych (GUS, dla porównania 27 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności powiatu puckiego, 30 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności województwa pomorskiego, 30 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych przypadało na 10 tysięcy ludności Polski w 2012 roku).

Na terenie miasta działa również Uniwersytet Trzeciego Wieku. Aktywizacja osób starszych oraz wzrost kapitału intelektualnego jest szczególnym zadaniem, gdyż to właśnie w tej grupie osób kapitał intelektualny Polski jest znacznie niższy, niż kapitał najbardziej rozwiniętych krajów w Europie. Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku wydaje się tym bardziej istotna. W Pucku działają różne organizacje pozarządowe, co przedstawia poniższa tabela.

Tab. 13. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta.

Adres	
Stowarzyszenie Ziemia Pucka	ul. Żeromskiego 32, 84-120 Władysławowo, tel. 572 5727
Puckie Hospicjum Domowe p.w. św. Ojca Pio	ul. Dziedzictwa Jana Pawła II 12, 84-100 Puck, tel. 600 461 985
Stowarzyszenie Kobiet „Amazonki” w Pucku	ul. Przebendowskiego 16 a, 84-100 Puck, tel. 673 15 79

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy z siedzibą w Pucku	ul. Zamkowa 6, 84-100 Puck
Towarzystwo Upiększania Miasta Pucka	ul. Bogusława 2, 84-100 Puck, tel. 502 547 245
Polski Związek Niewidomych o/Pomorski Koło Powiatowe PZN w Pucku	ul. 1 Maja 2, 84-100 Puck, tel. 724 888 840
Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie o/Puck	Plac Wolności 1, 84-100 Puck, tel. 604 437 754
Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę Koło nr 13	ul. 1 Maja 16, 84-100 Puck, tel. 673 15 88
Puckie Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne RAZEM	ul. Mestwina 32, 84-100 Puck, tel. 673 08 54, 774 30 80
Polski Związek Wędkarski	ul. Lipowa 3c, 84-100 Puck, tel. 721 173 335
Puckie Towarzystwo Kultury	ul. Lipowa 3c, 84-100 Puck, tel. 673 29 51
Klub Strzelecki GROT	ul. Lipowa 3c, 84-100 Puck, tel. 623 74 78
ZHP Chorągiew Gdańska Hufiec Puck	ul. Żeglarzy 1, 84-100 Puck, tel. 774 75 87
Międzyszkolny Klub Sportowy KORAB	ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck, tel. 673 20 51
Lekkoatletyczny Klub Sportowy Ziemi Puckiej	Al. Lipowa 3c, 84-100 Puck, tel. 673 21 81
Klub Sportowy ZATOKA	ul. Lipowa 3a, 84-100 Puck, tel. 673 29 13
Uczniowski Klub Sportowy Tent Zatoka Puck	ul. Przebendowskiego 27, 84-100 Puck, tel. 673 27 11
Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych na Recz Zdrowia ODNOWA w Pucku	ul. Sambora 16, 84- 100 Puck, tel. 502 470 095
Stowarzyszenie PRZYJACIELE HELU	ul. Żeromskiego, Władysławowo 84-120
Stowarzyszenie Pokoleń Ziemi Puckiej	ul. A. Asnyka 40, 84-100 Puck, tel. 691 571 757
Stowarzyszenie Aktywny Puck	ul. Konopnickiej 17, 84-100 Puck, Katarzyna Jabłońska- 792-812-441

5.1.2. *Ochrona zdrowia*

W Pucku istnieją dwie niepubliczne przychodnie tj. Puckie Centrum Medyczne i NZOP "Sanitas" oraz Szpital Pucki Sp. z o.o. z poradniami specjalistycznymi tj.: poradnia zdrowia psychicznego, poradnia pulmonologiczna, ortopedyczna, kardiologiczna. Przychodnie również prowadzą poradnictwo specjalistyczne, które zmienia się w zależności od umów zakontraktowanych z NFZ. Żadna z placówek medycznych nie

proceedzi Poradni Geriatrycznej. Usługi rehabilitacyjne typu dziennego świadczą dwie placówki: Szpital Pucki i Puckie Centrum Medyczne.

5.1.3. *Kultura, sport i rekreacja*

Na terenie miasta działa Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Pucku, którego celem jest prowadzenie działalności kulturalnej, (w tym krzewienie kultury kaszubskiej), sportowej oraz rekreacyjnej w Pucku. Ośrodek słynie z od lat organizowanych zawodów żeglarskich o randze międzynarodowej oraz krajowej, a także obozów sportowych oraz imprez rekreacyjnych. W Centrum Kultury MOKSiR odbywają się różne cykliczne zajęcia: aerobik-gimnastyka, aerobik a'la zumba, salsa solo, zumba; działa Laboratorium Sztuki, kółko manualne dla dzieci, kółko astronomiczne, Reprezentacyjna Orkiestra Dęta Ziemi Puckiej, grupa taneczno-gimnastyczna „Migotki”, odbywają się spotkania Stowarzyszenia Kobiet „Amazonki”. Poniższa tabela przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące aktywności kulturalnej.

Tab. 14. Wskaźniki dotyczące aktywności kulturalnej w Pucku.

	2010 rok	2011 rok	2012 rok
ilość osób rocznie stale współpracujących z instytucją kultury, w tym:	33	158	163
- dzieci i młodzież w wieku szkolnym	3	3	3
- dorośli w okresie aktywności zawodowej	30	45	45
- osoby w wieku emerytalnym	brak danych	110	115
ilość osób rocznie okazjonalnie uczestniczących w wydarzeniach organizowanych przez instytucję kultury, w tym:	416	422	648
- dzieci i młodzież w wieku szkolnym	369	352	648
- dorośli w okresie aktywności zawodowej	47	70	brak danych
- osoby w wieku emerytalnym	brak danych	brak danych	brak danych

W mieście funkcjonują biblioteki – Biblioteka Publiczna im. Zaślubin Polski z Morzem oraz Biblioteka Publiczna Powiatowa. Poniższa tabela przedstawia wybrane statystyki dotyczące czytelnictwa w mieście.

Tab. 15. Wskaźniki dotyczące czytelnictwa w Pucku.

	2010 rok	2011 rok	2012 rok	szacunkowa ilość wypożyczonych rocznie książek przypadających na 1 korzystającego z księgozbioru (książki/1 wypożyczającego)
ilość osób rocznie stale korzystających z księgozbioru biblioteki, w tym:	2 253	2 227	2 135	16,9
dzieci i młodzież w wieku szkolnym	706	720	628	brak danych
dorośli w okresie aktywności zawodowej	1 226	1 153	1 139	brak danych
osoby w wieku emerytalnym	321	354	368	brak danych
ilość osób rocznie okazjonalnie korzystających z księgozbioru biblioteki, w tym:	20	24	30	brak danych
dzieci i młodzież w wieku szkolnym	7	8	8	brak danych
dorośli w okresie aktywności zawodowej	11	13	18	brak danych
osoby w wieku emerytalnym	2	4	4	brak danych

Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji zarządza stadionem miejskim, przystanią jachtową, halą sportową (możliwość gry m.in. w siatkówkę, koszykówkę czy piłkę nożną). Jednocześnie na hali ćwiczyć mogą trzy grupy oddzielone od siebie siatkami. Często rozgrywają się tam różnego rodzaju turnieje piłki siatkowej ("Syberiada") czy piłki nożnej (Halowa Liga Piłki nożnej). Ponadto w Ośrodku znajduje się ściana wspinaczkowa, kręgielnia, siłownia, stół do bilardu amatorskiego, Orlik, boiska do piłki plażowej.

Tab. 16. Wskaźniki dotyczące sportu i rekreacji w Pucku. Opracowanie własne na podstawie danych Bank Danych Lokalnych GUS.

Wskaźniki	2008 rok	2010 rok	2012 rok
Kluby	5	4	4
Członkowie	389	339	280
Ćwiczący ogółem	413	277	230
Ćwiczący do lat 18 ogółem	347	217	134
Sekcje sportowe	11	6	6

W Pucku funkcjonują również muzea: Muzeum Ziemi Puckiej im. Floriana Ceynowy w Pucku, który ma oddziały: Kamienicę Mieszczańską (ekspozycje dotyczące

przeszłości Ziemi Puckiej i Pucka), Szpitalik (ekspozycje etnograficzne, znajdują się w nim odtworzone wnętrza domu wiejskiego z kuchnią, izbą białą oraz sienią, a także warsztaty rzemieślnicze: krawiecki, szewski, tkacki, rogowiarski, sieciarnia i kuźnia, a także wystawa poświęcona medycynie ludowej) oraz Zagroda Gburska i Rybacka w Nadolu, prezentująca obraz życia zamożnej rodziny wiejskiej na Kaszubach. Znajduje się tutaj zagroda wiejska: dom, zabudowania gospodarcze wraz z gołębnikiem, wozownią, oborą, piwnicami, pasieką, studnią. Zrekonstruowano również chatę rybacką i remizę. W stodole znajduje się wystawa pszczelarska i sprzętu rolniczego. Od czerwca 2013 roku oddziałem muzeum stała się również drewniana willa „Hallerówka”, w której znajduje się tam stała ekspozycja pt. „Dla Ciebie Polsko i dla Twojej Chwały. Życie i służba gen. J. Hallera (1873-1960)”, na którą składają się przede wszystkim pamiątki poświęcone generałowi oraz żołnierzom z Błękitnej Armii. W 2012 roku 22252 osoby odwiedziły muzea i oddziały w Pucku (GUS, Bank Danych Lokalnych).

5.2. Zasoby mieszkaniowe

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS w 2012 roku oddano do użytkowania 34 mieszkania o łącznej powierzchni 3434 m² oraz 16 budynków, w tym 16 budynków mieszkalnych o łącznej powierzchni 3434 m². Zdecydowaną większość budynków oddanych do użytkowania w 2012 roku stanowiły budynki jednorodzinne (15).

Tab.17. Zasoby mieszkaniowe w mieście.

Rok	2010	2011	2012
I. Zasoby mieszkaniowe- liczba lokali ogółem:	1775	1870	1870
Spółdzielczy lokatorski i własnościowy	760	760	760
Lokale komunalne(+ wykupione i administracyjne)	1015	1110	1110
II. Wyposażenie budynków i mieszkań ogółem:			
Liczba budynków mieszkalnych z co najmniej jednym mieszkaniem			1390
-przyłącze wodociągowe			1149
-przyłącze kanalizacyjne			1127
-przyłącze gazowe			386
-przyłącze ciepłownicze			54

Liczba mieszkań spółdzielczych ogółem:	1430	1430	1430
-z CO i CW	760	760	760
-bez ciepłej wody	670	670	670
Liczba mieszkań komunalnych ogółem:	1015	1110	1110
-z CO i CW lub bez CW	110	105	106
-bez CO i CW	905	1005	1004

Źródło: UM Puck

Budownictwo socjalne – nie jest planowana budowa budynków socjalnych przez najbliższe lata. Na potrzeby mieszkańców lokale socjalne pozyskiwane są w drodze przekształceń istniejących lokali mieszkalnych o najniższym standardzie. Inwestycje lokalne - planowane jest zakończenie budowy i oddanie do użytku budynku komunalnego przy ul. Pogodnej 2 w IV kwartale 2013 roku. Planowane są również na następne lata, zbudowanie 3 budynków komunalnych.

5.3. Rynek pracy i bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa oraz marginalizacji społecznej.

W 2012 roku w rejestrze REGON wpisane było 1386 podmiotów gospodarki narodowej, w tym w sektorze rolniczym – 7 podmiotów, w sektorze przemysłu i budownictwa – 266 podmiotów, pozostała działalność – 1113 podmiotów. Zdecydowaną większość stanowią niewielkie podmioty gospodarcze, w których jest zatrudnionych 0-9 osób (1303 podmioty).

Tab.18. Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki. GUS. 2012 rok.

Wskaźniki – 2012 rok	Miasto Puck	Powiat pucki	Województwo pomorskie	Polska
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	1203	1349	1157	1032
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	14	17,4	13,2	12

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku, w powiecie puckim stopa bezrobocia rejestrowanego 31 grudnia 2012 roku, wynosiła 14,9% i była wyższa od stopy bezrobocia rejestrowanego dla kraju (13,4%), była również wyższa od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa pomorskiego (13,4%). W 2012 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w mieście wyniósł 7,8% i był wyższy od wartości tego wskaźnika dla powiatu puckiego – 7,1% (Bank Danych Lokalnych GUS).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku, utrzymującą się niekorzystną cechą bezrobocia w powiecie puckim jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Największą grupę wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie stanowiły w 2012 roku osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,2%) oraz gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego (25,3%).

Problemem w powiecie puckim jest wysoki odsetek młodych osób bezrobotnych (49,4% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie puckim stanowiły w 2012 roku młode osoby w wieku od 18 do 34 roku życia). Analizując strukturę bezrobotnych w powiecie puckim według czasu pozostawania bez pracy, można zauważyć, że znaczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 6 miesięcy (30,5% zarejestrowanych bezrobotnych) oraz bezrobotni pozostający bez pracy od 3 do 6 miesięcy (21,5% zarejestrowanych bezrobotnych). Biorąc pod uwagę staż pracy, należy zauważyć, że najbardziej liczną grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 roku stanowiły osoby o stażu pracy od 1 do 5 lat (21,1% zarejestrowanych bezrobotnych). W dalszym ciągu liczna pozostawała w 2012 roku grupa osób bez stażu (19% zarejestrowanych bezrobotnych).

Pod koniec grudnia 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pucku zarejestrowane były 553 osoby bezrobotne z terenu Miasta Puck, w tym 271 kobiet.

Osoby bezrobotne z terenu Miasta Puck mogą uzyskać pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Urzędzie Pracy w Pucku. Należy podkreślić, że w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych zaledwie 5,9% badanych dorosłych mieszkańców przyznało, że posiada wiedzę na temat lokalnych działań wspierających osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym, pomimo, że bezrobocie jest poważnym problemem w mieście.

5.4. Wykluczenie społeczne

Zgodnie z definicją przedstawioną w Narodowej Strategii Integracji Społecznej wykluczenie społeczne to brak lub ograniczone możliwości uczestnictwa, wpływania, korzystania osób i grup z podstawowych praw, instytucji publicznych, usług, rynków, które powinny być dostępne dla każdego, czyli jest to „sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.”⁴ Wśród grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie najczęściej wymienia się: dzieci, młodzież, osoby starsze, bezdomne, biedne, bezrobotne, uchodźców, kobiety, mniejszości.

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w latach 2010-2012 było ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. W badaniu w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w 2013 roku, wśród najczęściej wymienianych przez respondentów grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, znalazły się rodziny wielodzietne (48,9% badanych), osoby uzależnione (43,7% badanych) oraz osoby starsze (41,5% badanych).

⁴ Frąckiewicz L., Wykluczenie społeczne w skali makro i mikroregionalnej., [w:] red. Frąckiewicz L., Wykluczenie społeczne., Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach, Katowice 2005, s. 11

Tab. 19. Powody przyznania pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Powody przyznania pomocy społecznej	2010 rok		2011 rok		2012 rok	
	rodziny	osoby w rodzinach	rodziny	osoby w rodzinach	rodziny	osoby w rodzinach
Ubóstwo	364	831	331	751	315	709
Bezdomność	22	27	20	24	22	27
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	92	413	84	327	81	375
	39	217	32	181	36	206
Bezrobocie	247	625	228	606	208	551
Niepełnosprawność	189	418	177	390	163	355
Długotrwała lub ciężka choroba	67	150	70	134	45	93
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	73	263	70	238	58	199
w tym rodziny niepełne	61	194	58	178	52	161
rodziny wielodzietne	8	47	6	27	4	27
Przemoc w rodzinie	-	-	4	25	6	25
Alkoholizm	16	17	16	22	12	22
Narkomania	-	-	-	-	2	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	23	7	13	9	17
Sytuacja kryzysowa	3	3	2	2	-	-
Zdarzenia losowe	2	7	1	4	5	23

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą liczyć na pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym w formie świadczeń pieniężnych (zasiłek celowy, zasiłek okresowy, zasiłek stały, zasiłek celowy specjalny). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy również pomoc rzeczową i finansową oraz pomoc o charakterze niepieniężnym, do której zaliczyć można pracę socjalną, opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, sprawienie pogrzebu, zapewnienie schronienia, odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, dożywianie dzieci, gorący posiłek. W 2012 roku objęto pomocą w formie dożywiania 228 rodzin. W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opłacił pobyt w domu pomocy społecznej 30 osobom – w Pucku 20 osobom, w Lubkowie 5 osobom, w Strzebielinku 3 osobom, w Wejherowie (jednej osobie nieletniej) oraz w Czarnym – jednej osobie. W 2012 roku usługami opiekuńczymi objęto 5 osób. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w tym okresie

skierował do Centrum Integracji Społecznej w Pucku 44 osoby w celu realizacji indywidualnych programów reintegracji zawodowej i społecznej oraz 11 osób do wykonywania prac społecznie użytecznych. W ramach Priorytetu VII – Działanie 7.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program pn. „AKTYWNOŚĆ- PRACA- ROZWÓJ” ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

5.4.1. Ubóstwo

Osoby długotrwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają z dóbr kulturowych. Ubóstwo można rozpatrywać z punktu widzenia jednostek i rodzin, borykających się ze stałym brakiem środków finansowych. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się z niezarobkowych źródeł, innych niż renta czy emerytura. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz może przyczynić się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość, zaciąganie kredytów, zaburzenia psychiczne.

Jednym z najczęstszych powodów udzielania pomocy społecznej w mieście jest ubóstwo. Liczba rodzin oraz osób w rodzinach otrzymujących świadczenia z powodu ubóstwa w latach 2010 - 2012 kształtowała się następująco:

Powód przyznania pomocy społecznej	2010 rok	2011 rok	2012 rok
Ubóstwo	364 rodziny 831 osób	331 rodzin 751 osób	315 rodzin 709 osób

5.4.2. Bezdomność

*Bezdomność określa się jako względną trwałą sytuację człowieka nieposiadającego miejsca spełniającego warunki mieszkalne, w którym mógłby stale i bez ograniczeń przebywać, ani aktualnej możliwości lub chęci uzyskania takiego miejsca.*⁵ Bezdomność może być również efektem dobrowolnie podjętej decyzji o wyborze takiego stylu życia, występowania patologii w rodzinie, jak również może być wynikiem eksmisji, stanowiącej jedną z częstszych przyczyn bezdomności. Większość bezdomnych żyje w ubóstwie. Ze zjawiskiem bezdomności wiążą się również niekorzystne zjawiska, jak przestępczość wśród bezdomnych, ich zły stan zdrowia, uzależnienia.

Powód przyznania pomocy społecznej	2010 rok	2011 rok	2012 rok
Bezdomność	22 rodziny 27 osób	20 rodzin 24 osoby	22 rodziny 27 osób

Osoby bezdomne mogą liczyć na pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który w 2012 roku opłacił schronienie 12 osobom bezdomnym. Osoby te przebywały w schroniskach w Gdańsku, Wiślinie, Malborku, Miechowie oraz noclegowni MOPS w Pucku.

5.4.3. Długotrwała choroba oraz niepełnosprawność

W Polsce liczba niepełnosprawnych wzrasta, co może wiązać się między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Natężenie zjawiska niepełnosprawności nasila się z wiekiem. Starzenie się społeczeństwa jest związane ze zmniejszaniem się odsetka nowonarodzonych oraz wydłużaniem przeciętnego trwania życia. Wśród osób starszych, obok niepełnosprawności, problemem jest również samotność, choroba, życie w ubóstwie, poczucie braku przydatności. Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności można zaliczyć choroby, wypadki, zatrucia i urazy. Często

⁵ Piekut-Brodzka D. (2000). *O bezdomnych i bezdomności*, Warszawa, s. 42. Za: Głąbicka K. (2004) *Polityka społeczna państwa polskiego u progu członkostwa w Unii Europejskiej*. Radom: Instytut Technologii Eksploatacji, s. 178.

niepełnosprawność jest wynikiem przewlekłej choroby. Należy zaznaczyć, że częstość występowania chorób przewlekłych wzrasta wraz z wiekiem.

Osoby niepełnosprawne z powodu ograniczeń wynikających z różnorodnych dysfunkcji organizmu wymagają ciągłej rehabilitacji, regularnego dostępu do świadczeń lekarskich. Tymczasem często osoby niepełnosprawne borykają się z problemem osamotnienia, ubóstwa, braku odpowiedniego zatrudnienia lub wsparcia środowiskowego zarówno wyspecjalizowanych instytucji pomocy społecznej jak i otoczenia.

Porównując dane z spisu powszechnego z 2011 roku - ilość osób niepełnosprawnych w województwie pomorskim wynosi 12,5% ludności, co w odniesieniu do ludności zamieszkującej w mieście Puck daje odpowiednio:

- w 2010 roku zamieszkiwało w Pucku 11547 osób, z czego 12,5% to 1443 osoby niepełnosprawne
- w 2011 roku w Pucku mieszkało 11562 osoby, z czego 12,5 % to 1445 osób niepełnosprawnych
- w 2012 roku w Pucku mieszkało 11594 osoby, a 12,5 % to 1449 osób niepełnosprawnych.

Według danych z spisu powszechnego (NSP 2011) większość osób niepełnosprawnych w naszym województwie zamieszkuje miasta i w przeważającej większości są to kobiety. Grupa osób niepełnosprawnych stanowiąca 12,5% mieszkańców województwa pomorskiego obejmowała osoby niepełnosprawne pod względem ich statusu prawnego i biologicznego, czyli faktycznie niepełnosprawne.

Według danych udostępnionych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pucku, w 2012 roku na terenie miasta wydano osobom po 16 roku życia 138 orzeczeń o niepełnosprawności (187 orzeczeń w 2010 roku, 190 orzeczeń w 2011 roku). W 2012 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pucku wydał 26 orzeczeń mieszkańcom poniżej 16 roku życia (30 orzeczeń w 2010 roku, 28 orzeczeń w 2011 roku). Nie możemy wywnioskować ile osób niepełnosprawnych zamieszkuje w mieście, jednakże z obserwacji ogółu orzecznictwa dla powiatu Puckiego wynika, że ilość osób niepełnosprawnych zdecydowanie rośnie w ostatnich latach szczególnie w przypadku osób dorosłych.

Utrzymanie się tej tendencji rzutuje na konieczność wzmocnienia systemu wsparcia w różnorodnych obszarach funkcjonowania społecznego.

Tab. 22. Osoby korzystające z pomocy społecznej: niepełnosprawność oraz podeszły wiek. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

Osoby korzystające pomocy społecznej	2010 rok	2011 rok	2012 rok
Ludzie starsi – liczba osób	50	57	67
Niepełnosprawni			
st. lekki (l. osób)	25	23	20
st. umiarkowany (l. osób)	128	125	125
st. znaczny (l. osób)	35	36	38
dziecko niepełnosprawne	22	20	20
razem	210	204	203

5.4.3.1. Zatrudnienie

Sytuacja rynku pracy dla ogółu społeczeństwa jest obecnie bardzo trudna. Przyglądając się tabelom statystycznym Urzędu Pracy dla całej ludności powiatu puckiego ilość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie od kilku lat nie zmienia się, natomiast liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych w latach 2010 i 2011 była niewielka rzędu 1 do 4 ofert pracy miesięcznie. Optymistycznym zjawiskiem było pojawienie się trochę większej liczby ofert pracy dla osób niepełnosprawnych w 2012 roku.

5.4.3.2. Edukacja

Dzieci niepełnosprawne mają możliwość uczęszczania do klas integracyjnych w Szkole Podstawowej i Gimnazjum. Mogą również korzystać z pomocy terapeutycznej i wsparcia specjalistów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, która mieści się w Pucku. W mieście ma swoją siedzibę Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, do którego uczęszczają dzieci, wymagające specjalistycznego wsparcia dla swojego rozwoju. Dostępność tych placówek w mieście jest szczególnym udogodnieniem dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

5.4.3.3. *Rehabilitacja zawodowa, społeczna i zdrowotna*

Na terenie miasta ma swoją siedzibę Puckie Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne Umysłowo "Razem", które prowadzi warsztaty terapii zajęciowej i świetlicę środowiskową. Z świetlicy środowiskowej korzystają osoby niepełnosprawne wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zajęcia świetlicowe są wsparciem dla rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi, które są całkowicie niesamodzielne i wymagają całodobowej opieki.

Warsztaty dają możliwość znalezienia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne intelektualnie mimo bardzo trudnej sytuacji na rynku pracy. Stowarzyszenie pozyskuje środki z różnych źródeł na działalność integracyjną i rehabilitacyjną dla swoich podopiecznych.

W Pucku istnieją dwie niepubliczne przychodnie tj. Puckie Centrum Medyczne i NZOP "Sanitas" oraz Szpital Pucki Sp. z o.o. Żadna z placówek medycznych nie prowadzi Poradni Geriatrycznej. Usługi rehabilitacyjne typu dziennego świadczą dwie placówki: Szpital Pucki i Puckie Centrum Medyczne.

5.4.3.4. *Działania instytucjonalne na rzecz osób niepełnosprawnych*

Rada Powiatu Puckiego uchwałą z dnia 16.02.2004 roku przyjęła Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Puckim. Zadania programu w zakresie polepszenia funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym zaplanowano do 2014 r. W Powiecie Puckim działa powołana przez Starostę zarządzeniem nr 50 z dnia 29.08.2011 r. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która funkcjonuje przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Rada zajmuje się między innymi opiniowaniem wniosków składanych przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie z środków PEFRON-u do sprzętu rehabilitacyjnego, rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych i integracji społecznej.

5.5. Zagrożenia współczesnej rodziny

Zgodnie z art.16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka rodzina jest naturalną podstawową komórką społeczną⁶, spełniającą wiele funkcji w społeczeństwie. Obecnie zagrożeniem dla stabilizacji życia rodzinnego w Polsce są trudności na rynku pracy i problemy finansowe. Bezrobocie głównych żywicieli rodziny, trwałe ubóstwo mogą przyczynić się do wystąpienia szeregu niekorzystnych zjawisk, jak przemoc w rodzinie, przestępczość, alkoholizm, niedożywienie dzieci, brak należytej opieki i działań wychowawczych, choroby somatyczne i psychiczne.

W 2012 roku z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystało 58 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym 52 rodziny niepełne oraz 4 rodziny wielodzietne, a także 81 rodzin otrzymujących pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym 36 rodzin wielodzietnych. Problemem jest duża liczba rodzin niepełnych, które korzystają z pomocy społecznej.

W gminie realizowany Program Wspierania Rodziny w Pucku na lata 2012-2015 oraz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pucku na lata 2012-2018. W mieście funkcjonuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych, Policji, Straży Miejskiej, oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kurator sądowy. W Pucku. W 2012 roku odbyło się 7 spotkań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, wpłynęły 33 Niebieskie Karty, w tym 31 wniosków z Komendy Powiatowej Policji w Pucku, jeden wniosek z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku oraz jeden wniosek z placówki oświatowej. Odbyły się 64 spotkania Grup Roboczych.

⁶ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

5.6. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, z którą wiąże się nie tylko konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, ale również stanowi ona problem socjalny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Niepokojące jest zjawisko stałego obniżania się granicy wieku inicjacji alkoholowej młodzieży.⁷ Zjawisko alkoholizmu jest ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy oraz wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 42), w tym:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5% - **29**
 - od 4,5% do 18% - **27**
 - powyżej 18% - **26**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5% - **13**
 - od 4,5% do 18% - **8**
 - powyżej 18% - **7**

Zakres badania w ramach Diagnozy Lokalnych Problemów Społecznych obejmuje szereg problemów, w tym spożywania alkoholu i narkotyków przez dorosłych mieszkańców, a także doświadczeń młodych mieszkańców z substancjami psychoaktywnymi. Nieduży odsetek badanych mieszkańców (7,4%) wskazał na częste spożywanie alkoholu (przynajmniej raz w tygodniu lub prawie codziennie), zaś 19,3% badanych dorosłych mieszkańców Pucka przyznało, że przynajmniej raz w życiu zażyło narkotyki. Poniższa tabela przedstawia statystyki dotyczące doświadczeń uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z substancjami psychoaktywnymi.

⁷ Minkiewicz A. (2001) Patologia społeczna. W: Kurzynowski A. (red.), *Polityka społeczna*. Warszawa: Instytut Gospodarstwa Społecznego SGH, s. 291-292.

Tab. 23. Nasilenie określonych problemów społecznych w poszczególnych grupach wiekowych. Diagnoza Zagrożeń Społecznych w Pucku w 2013 roku.

Problem społeczny	Szkoły Podstawowe		Gimnazja		Szkoły Ponadgimnazjalne	
	N	%	N	%	N	%
Picie alkoholu	17	26,2	47	82,5	63	87,5
Palenie papierosów	8	12,3	39	68,4	54	75
Używanie narkotyków	1	1,5	17	29,8	23	31,9
Używanie dopalaczy	1	1,5	4	7	4	5,6

N – ilość osób, które przyznają się do używania środków psychoaktywnych oraz papierosów

Dane zamieszczone w powyższej tabeli przedstawiają odpowiedzi uczniów na pytania o przynajmniej jednorazowe doświadczenie z napojami alkoholowymi, papierosami, narkotykami i dopalaczami, odnoszą się one do zjawiska eksperymentowania przez dzieci i młodzież z tymi substancjami. Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych. Najbardziej rozpowszechnione jest wśród uczniów spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie wyrobów tytoniowych. Niepokojący jest znaczny odsetek badanych gimnazjalistów oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy mieli przynajmniej jednorazowy kontakt z alkoholem, papierosami oraz narkotykami.

Na terenie miasta mają miejsce zdarzenia związane z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem substancji psychoaktywnych. Poniżej przedstawione zostały statystyki związane z rodzajem przestępstwa/wykroczenia pod wpływem środków odurzających – Komenda Powiatowa Policji w Pucku (2012 rok):

- **20** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (18 osób w 2011 roku),
- **11** osób prowadziło pojazdy na drodze publicznej po użyciu alkoholu (11 osób w 2011 roku),
- **jeden** przypadek podejmowania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu (2 przypadki w 2011 roku),
- **12** wypadków pod wpływem alkoholu (9 wypadków w 2011 roku),
- **322** przestępstwa kryminalne ogółem (352 przestępstwa w 2011 roku),

- **33** czyny karalne popełnione przez nieletnich (61 czynów w 2011 roku),
 - **231** osób zatrzymanych do wytrzeźwienia (173 osoby w 2011 roku),
 - **2** osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia (0 osób w 2011 roku).
- **61** interwencji Straży Miejskiej związanych z nadużywaniem alkoholu (18 interwencji w 2011 roku)

Problem nadużywania alkoholu występuje w Pucku, istnieją ośrodki i instytucje, oferujące specjalistyczną pomoc, z której mogą korzystać osoby z problemami alkoholowymi. W mieście realizowany jest Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2012:

- Odkonano **19** ogólnych posiedzeń (20 posiedzeń w 2011 roku)
- Przeprowadzono **17** rozmów (12 rozmów w 2011 roku)
- Przeprowadzono **55** kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (60 kontroli w 2011 roku)
- Wpłynęły **23** wnioski o leczenie odwykowe
- W 2012 roku wydano **26** postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym **26** dotyczących zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
- W 2011 roku wydano **35** postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym **35** dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

W mieście funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, w którym pomoc świadczy psycholog kliniczny, instruktor terapii uzależnień od narkotyków oraz prawnik. Osoby uzależnione kierowane są do Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie na dobrowolne leczenie odwykowe ambulatoryjne.

W Pucku organizowane są różne działania profilaktyczne dla młodzieży w formie warsztatów i programów. W 2011 roku zorganizowano programy profilaktyczne „Odlot – Dokąd” oraz warsztaty „Zanim wybierzesz”, w których uczestniczyło 112 uczniów. W 2012 roku zorganizowano programy profilaktyczne „Odlot – Dokąd”, „Zanim wybierzesz”, „Jak radzić sobie z agresją”, „Stół, szafa, żona”, „Przemoc w rodzinie”, „Przemoc”, w których uczestniczyło 134 uczniów. W ramach aktywizacji sportowej dzieci i młodzieży oraz organizowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz pozostałych członków rodzin alkoholowych lub zagrożonych alkoholizmem dofinansowano realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych prowadzonych przez Międzyszkolny Klub Sportowy „KORAB”, zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji, dofinansowano ponadto działalność Młodzieżowej Drużyny Strażackiej, Chóru Kościelnego im. Św. Cecylii.

W badaniu dorosłych mieszkańców, prowadzonym w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Pucku, 5,9% badanych mieszkańców przyznało, że posiada wiedzę na temat prowadzonych lokalnie działań, które mają na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu od alkoholu i narkotyków.

5.7. Bezpieczeństwo publiczne

Przestępczość jest jednym ze zjawisk społecznych, które wywierają negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Dane dotyczące przestępczości na terenie samego Miasta Puck są niedostępne z uwagi na system informatyczny dotyczący rejestracji przestępstw, który pozwala jedynie na podanie łącznych danych z terenu zarówno miasta jak i gminy. Poniżej zostaną przedstawione wybrane statystyki dotyczące przestępczości.

Tab. 24. Wskaźnik wykrywalności w 7 kategoriach przestępstw. Miasto i Gmina Puck.

Wybrane kategorie	2010		2011		2012	
	stwierdzone	wykryte	stwierdzone	wykryte	stwierdzone	wykryte
bójka i pobicie	7	6	4	6	3	3
kradzież mienia	127	68	135	57	135	91
kradzież samochodów	4	1	5	0	15	12
kradzież z włamaniem	95	40	106	36	121	76
rozbój i wymuszenia rozbójnicze	22	21	16	14	8	8
uszkodzenie ciała	34	18	33	10	22	13
uszkodzenie mienia	23	23	36	35	74	74
z ustawy o narkomanii	51	50	34	34	35	35
RAZEM	359	226	366	192	398	300

Źródło: KPP Puck

Tab. 25. Przestępstwa stwierdzone popełnione przez nieletnich.

Liczba czynów popełnionych przez nieletnich			
rok	2010	2011	2012
ogółem: w tym	243	210	78
Miasto i Gmina Puck	120	93	27

Źródło: KPP Puck.

W okresie od **01. 01. 2012** r. do **31.12.2012** r. Komenda Powiatowa Policji w Pucku odnotowała **26** zdarzeń z udziałem nietrzeźwych kierujących w ruchu drogowym.

6. Analiza badań ankietowych dotyczących problemów społecznych występujących na terenie Miasta Puck

Badaniami w formie ankiety została objęta grupa 188 osób, w różnym wieku, mieszkańców Pucka. Celem ankiety było poznanie opinii grupy osób na temat występujących problemów społecznych w Pucku oraz propozycji ich rozwiązania. Badanym zadano następujące pytanie: *Jak ocenia Pan/Pani aktualne warunki życia mieszkańców miasta Puck?*. Wśród proponowanych odpowiedzi zdecydowana ilość osób wybrała odpowiedź „średnie” (119 wyborów, tj. 63,3%), na drugim miejscu, ze znacznie mniejszą ilością głosów znalazła się odpowiedź „raczej złe” (25 wyborów, tj. 13,3%) oraz odpowiedź „raczej dobre” (24 wybory, tj. 12,8%).

Na pytanie: *Czy warunki życia mieszkańców Pucka pogorszyły się, czy poprawiły w ciągu ostatnich 5 lat?*, 80 osób, tj. 42,6% odpowiedziało „pozostały niezmienione”, 61 osób, tj. 32,5% wybrało odpowiedź „raczej pogorszyły się”, zaś 27 osób, tj. 14,4%. 37% zaznaczyło odpowiedź „raczej polepszyły się”. Wynik ten spowodowany może być dostrzeganiem mieszkańców miasta Pucka wielu problemów, z jakimi boryka się lokalna społeczność. Otrzymane wyniki pokazuje poniższa tabela. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.26. Problemy społeczne w Pucku.

Problemy społeczne	Liczba wyborów	%
Bezrobocie	167	88,8
Alkoholizm	123	65,4
Ubóstwo	105	55,9
Niezaradność życiowa	87	46,3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	86	45,8
Brak mieszkań	74	39,4
Problemy ludzi starszych	57	30,3
Brak poczucia bezpieczeństwa	55	29,3
Brak możliwości zapewnienia opieki nad dzieckiem w żłobku	46	24,5
Niepełnosprawność	40	21,3
Narkomania	30	16

Długotrwała lub ciężka choroba	28	14,9
Przemoc w rodzinie	26	13,8
Samotne wychowywanie dzieci	20	10,6
Wielodzietność	17	9,1
Bezdomność	16	8,5
Inne (żebractwo)	8	4,3

Źródło: Badania własne.

Wybrane przez ankietowanych mieszkańców dostrzegane problemy społeczne mają związek z odpowiedziami na kolejne pytanie, które brzmiało: *Jeżeli zdaniem Pana/Pani na terenie miasta występują obszary wykluczenia społecznego, to jakich grup społecznych dotyczą?* Ankietowani podawali więcej niż jedną odpowiedź. Ogólna liczba wyborów to 790. Wśród proponowanych odpowiedzi największą ilość wyborów uzyskały grupy społeczne:

Tab.27. Obszary wykluczenia społecznego.

Grupy społeczne	Liczba wyborów	%
Długotrwale bezrobotni	149	18,9
Alkoholicy	117	14,8
Rodziny mające trudności opiekuńczo-wychowawcze	92	11,7
Bezdomni	85	10,8
Osoby starsze	69	8,7
Rodziny wielodzietne	59	7,5
Osoby niepełnosprawne	56	7,1
Osoby opuszczające zakłady karne	49	6,2
Dzieci i młodzież	37	4,7
Narkomani	33	4,2
inne	3	0,4

Źródło: Badania własne.

Jak wskazują powyższe wyniki najważniejszymi problemami społecznymi wskazanymi przez ankietowanych są: **bezrobocie, alkoholizm i ubóstwo**. Wiążą się one w znacznym stopniu z wykluczeniem społecznym, tworzą poważne zagrożenie, przysparzają społeczeństwu wiele kłopotów. Z takich grup najczęściej rekrutują się osoby mające konflikt z prawem, przestępcy, jednostki nieszczęśliwe, aspołeczne.

Ankietowane osoby wykazały się spostrzegawczością i znajomością problemów społecznych, dlatego na pytanie: *Jakie inne działania powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary wykluczenia społecznego?* Spośród 370 wyborów największą ilość otrzymała odpowiedź „zorganizować prace interwencyjne” (92 wybory, 24,9%), tuż za nią uplasowała się odpowiedź „zwiększyć liczbę prac społecznie-użytecznych” (89 wyborów, 24,1%), na trzecim miejscu znalazła się odpowiedź „ upowszechnić zatrudnienie wspierane” (86 wyborów, 23,3%) dalej „wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych społecznie” (74 wybory, 20%). Niewielka liczba osób ankietowanych widzi rozwiązanie problemu wykluczenia społecznego w „przyznawaniu dodatkowych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej” (22 wybory, 6%). Znikoma liczba ankietowanych (7 wyborów, 1,9%) wybrała odpowiedź „inne”, w których wpisano przykłady: nie być obojętnym na potrzeby innych oraz zapewnić wsparcie przez asystenta rodziny.

Wykluczenie społeczne często utożsamiane jest z ubóstwem, deprywacją potrzeb. W dużym stopniu pokrywają się, zwłaszcza na płaszczyźnie ekonomicznej. Nietrudno zauważyć, że osoby ubogie nie muszą być wykluczone, i na odwrót osoby wykluczone nie zawsze pozbawione są odpowiednich środków do zaspokojenia potrzeb, a ich wykluczenie ma często pozaekonomiczny charakter.

Za podstawową przesłankę marginalizacji społecznej uznaje się problemy finansowe, które w efekcie prowadzą do deprywacji potrzeb materialnych i niematerialnych. Najczęściej problemy te są efektem utraty pracy, co pociąga za sobą inne niekorzystne zjawiska społeczne i ekonomiczne. Badanym mieszkańcom Pucka postawiono pytanie: *Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację na rynku pracy w mieście?* Ze 188 mieszkańców ankietowanych, zdecydowana większość, bo aż 155 osób, tj. 82,5% uważa aktualną sytuację na rynku pracy za złą.

Na pytanie: *Jakie są w Pana/Pani opinii główne przyczyny problemów na rynku pracy?* Wyniki wskazuje poniższa tabela. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.28. Przyczyny problemów na rynku pracy.

Przyczyny problemów na rynku pracy	Liczba wyborów	%
Wysokie koszty zatrudnienia pracowników	98	15,9
Brak inwestycji	95	15,5
Brak wsparcia ze strony państwa w tworzeniu nowych miejsc pracy	88	14,3
Zła sytuacja finansowa przedsiębiorstw	83	13,5
Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej	78	12,7
Wydłużenie wieku emerytalnego	73	11,8
Brak współpracy ze służbami zatrudnienia	20	3,3
Brak nowych technologii w przedsiębiorstwach	16	2,6
Niskie kwalifikacje pracowników	16	2,6
Inne	1	0,2

Źródło: Badania własne.

Na pytanie: *Jakie działania podejmowane na terenie gminy najlepiej przyczyniłyby się do spadku bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych?* Ankietowani podawali różne przykłady, możliwości. Ogółem wybrano 611 odpowiedzi.

Tab.29. Działania przyczyniające się do spadku bezrobocia.

Przykłady działań	Liczba wyborów	%
Obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników	122	20
Szkolenia zawodowe dla bezrobotnych	79	12,9
Okresowe zatrudnienie finansowane z budżetu państwa, staże i praktyki zawodowe	76	12,4
Stworzenie preferencyjnych warunków dla absolwentów wchodzących w rynek pracy	69	11,3
Usprawnienie systemu pośrednictwa pracy	58	9,5
Obniżenie podatków lokalnych i opłat lokalnych	57	9,3
Tanie kredyty	45	7,4
Doradztwo zawodowe i pomoc psychologiczna	43	7
Szkolenia i doradztwo z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej	41	6,7
Działalność inkubatorów przedsiębiorczości	20	3,3
Inne	1	0,2

Źródło: Badania własne.

Bezrobocie jest nieodłącznie związane z problemem ubóstwa. Podstawą określenia linii ubóstwa przyjęto minimum socjalne, które potrzebne jest do utrzymania gospodarstwa domowego uwzględniając podstawowe potrzeby bytowo-konsumpcyjne, potrzeby egzystencjalne (żywność, odzież, obuwie, mieszkanie, ochrona zdrowia, higiena), wydatki związane z wykonywaniem pracy (transport lokalny, łączność), kształcenie (oświata i wychowanie), a także utrzymywanie więzi rodzinnych i towarzyskich oraz uczestniczenie w kulturze.

Grupie poddanych badaniami ankietowymi mieszkańców Pucka zadano pytanie: *Czy Pana/Pani zdaniem na terenie miasta zamieszkuje wiele rodzin/ osób ubogich?* Zdecydowana większość ankietowanych odpowiedziała twierdząco (181 wyborów, tj. 96,3%). Wynik ten wskazuje na powagę problemu. Tylko 8 osób, tj. 4,3% z ankietowanych nie zna lub nie słyszało o takich rodzinach/osobach. Według opinii osób ankietowanych głównymi powodami popadania rodzin i osób z terenu miasta w ubóstwo (badani podawali więcej niż jedną odpowiedź) są:

Tab.30. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców Pucka.

Przyczyny ubóstwa	Liczba wyborów	%
Bezrobocie	147	23,2
Uzależnienia	106	16,7
„Dziedziczone ubóstwo”	96	15,2
Wyuczona bezradność	83	13,1
Niedostosowanie społeczne	54	8,5
Wielodzietność	48	7,6
Rozpad rodziny	39	6,2
Choroba	36	5,7
Niepełnosprawność	22	3,5
Inne (lenistwo)	3	0,5

Źródło: Badania własne.

Na pytanie: *Czy warunki życia rodzin/osób dotkniętych ubóstwem w mieście pogorszyły się czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat?* Spośród 258 dokonanych wyborów, ponad połowa (149 wyborów, tj. 57,8%) to odpowiedź, że warunki „pozostały niezmienione”, 69 wyborów (tj. 26,7%) to odpowiedź „raczej pogorszyły

się”, 31 wyborów (tj. 12%) uzyskała odpowiedź „zdecydowanie pogorszyły się”, zaś 9 wyborów (tj. 3,5%) - odpowiedź „raczej polepszyły się.

„Bycie niepełnosprawnym oznacza nieustanną konfrontację z problemami w codziennym funkcjonowaniu w rodzinie, w pracy, w urzędzie, na ulicy. Bycie niepełnosprawnym to częste zmaganie się z życiem w izolacji i na marginesie społeczeństwa. To napotykanie barier.” Osobom niepełnosprawnym często towarzyszy poczucie izolacji, poczucie ograniczenia samodzielności oraz odmienności od większości społeczeństwa. Do czynników najbardziej wzmagających ową izolację należą przede wszystkim bariery odróżniające osoby niepełnosprawne od reszty społeczeństwa. Do tych natomiast zalicza się bariery: psychologiczne, transportowe, architektoniczne, a także związane z komunikacją międzyludzką. Ankietowanym zadano pytanie: *Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację osób niepełnosprawnych w Pucku?*. Wśród odpowiedzi 85 osób, tj. 45, 2% oceniło aktualną sytuację osób niepełnosprawnych jako „złą”, zaś 79 osób, tj. 42% określiło ją jako „średnią”. Tylko 23 osoby, tj. 12,3% oceniło sytuację niepełnosprawnych jako „dobrą”. Zdaniem badanych najczęstsze problemy, jakie dotyczą osób niepełnosprawnych na terenie miasta (badani podawali więcej niż jedną odpowiedź) to przykłady, które przedstawia poniższa tabela.

Tab.31. Problemy osób niepełnosprawnych w Pucku.

Wybierane problemy	Liczba wyborów	%
Brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych	115	21
Bariery funkcjonalne	99	18,1
Utrudniony dostęp do korzystania ze środków transportu	70	12,8
Alienacja, poczucie zostawienia samemu sobie	49	9
Ubóstwo	45	8,2
Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	43	7,9
Problemy natury psychologicznej	40	7,3
Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	32	5,8
Brak akceptacji środowiska lokalnego	31	5,7
Utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych	23	4,2
Inne	1	0,2

Źródło: Badania własne.

Wyniki wykazane w powyższej tabeli mają przełożenie na propozycję działań, jakie zdaniem ankietowanych należałoby podjąć, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.32. Działania przyczyniające się do pełnego udziału w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.

Przykłady działań	Liczba wyborów	%
Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych	96	12,1
Likwidacja barier architektonicznych	95	12,
Zapewnienie dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną	81	10,2
Zapewnienie wczesnej diagnostyki medycznej	79	10
Rozwój usług opiekuńczych	66	8,4
Zapewnienie i dostosowanie środków transportu do potrzeb osób niepełnosprawnych	63	8
Zapewnienie pomocy psychologicznej i innej pomocy specjalistycznej	61	7,7
Zwiększenie dostępu do usług lekarzy specjalistów	60	7,6
Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób niepełnosprawnych	51	6,5
Asystent osoby niepełnosprawnej	50	6,3
Umożliwienie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	49	6,2
Stworzenie systemu pomocy osobom chorym psychicznie	40	5,1

Źródło: Badania własne.

Postępujące zmiany społeczno-ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno-informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego. Konsekwencją jest szybszy wzrost liczby osób w podeszłym wieku, niż liczby osób nowo narodzonych. O tym, że starość jest nieunikniona wie każdy z nas, starzejemy się wszyscy. Starość zależnie od jednostki lub społeczeństwa przebiega w różny sposób i ma różne oblicza. Na pytanie: *Jak Pan/Pani ocenia sytuację osób starszych w Pucku?* Wśród 188 osób poddanych badaniom ankietowym, 96 osób, tj. 51,1% określa sytuację osób starszych jako „średnia”, 71 osób, tj. 37,9% jako „złą”, zaś odpowiedź „dobra” lub „raczej dobra” zaznaczona została przez

20 osób, tj. 10,7%. Zdaniem badanych najczęstsze problemy, jakie dotyczą osób starszych na terenie miasta określa tabela. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.33. Problemy osób starszych w Pucku.

Wybierane problemy	Liczba wyborów	%
Schorzenia wieku podeszłego	147	24,1
Samotność	92	15,1
Brak ofert spędzania czasu wolnego	80	13,1
Ubóstwo	74	12,2
Brak dostępu do lekarza specjalisty (geriatry)	72	11,8
Brak wsparcia rodziny	40	6,6
Bariery architektoniczne	34	5,6
Niepełnosprawność	34	5,6
Niedostosowanie społeczne	21	3,5
Brak akceptacji ze strony środowiska lokalnego	13	2,1
Inne (obojętność organów, urzędów na potrzeby starszych, niskie dochody)	2	0,3

Źródło: Badania własne.

W miarę przybywania lat potrzeby człowieka zmieniają się, gdyż zmienia się perspektywa życiowa. Z jednej strony ogromnej wagi nabierają banalne sprawy dnia codziennego, z którymi stary człowiek boryka się a z drugiej strony ambicje i motywacje. Odpowiedzi ankietowanych na pytanie: *Jakie działania na terenie miasta należy Pana/Pani zdaniem podjąć na rzecz osób starszych?* można podzielić na trzy podgrupy. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.34. Działania na rzecz osób starszych.

Czas wolny		Usługi opiekuńczo-medyczne		Edukacja	
• Stworzenie strefy spędzania czasu wolnego dla osób starszych,	132 wyb, 21,5%	• Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych,	98 wyb, 15,9%	• Wspieranie organizacji poza-rządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób starszych,	38 wyb, 6,2%
• Promowanie tworzenia klubu seniora,	87 wyb, 14,2%	• Stworzenie programu pomocy osobom starszym,	84 wyb, 13,7%	• Stworzenie oferty edukacyjnej dla osób starszych.	35 wyb, 5,7%
• Organizacja placówek o charakterze dziennym.	67 wyb, 10,9%	• Rozwój usług opiekuńczych,	70 wyb, 11,4%		

Źródło: Badania własne.

Współczesne życie charakteryzuje się intensywnym postępowaniem we wszystkich przejawach cywilizacji i kultury oraz przemianami społecznymi i ekonomicznymi. Zmienia się środowisko szkolne. Dziś również inne są funkcje wychowawcze i opiekuńcze rodziny. Proces ukierunkowania rozwoju młodego człowieka okazuje się być procesem niezmiernie trudnym. Socjalizacja i wychowanie dzieci narażone jest na szereg zagrożeń. Każdy człowiek jest istotą społeczną, żyjącą w społecznym otoczeniu, do którego wymagań musi się dostosować. Na pytanie skierowane do badanych: *Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację dzieci i młodzieży w Pucku?* 86 osób, tj. 45,8% określiło ją jako „średnią”, 68 osób, tj. 36,2% twierdzi, że aktualna sytuacja dzieci i młodzieży w Pucku jest „zła”, zaś 29 osób, tj. 15,5% uważa, że sytuacja młodych ludzi w Pucku jest „dobra”. Zadaniem badanych najczęstszymi przyczynami występowania problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży w Pucku jest: (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.35. Przyczyny problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży.

Wybierane przyczyny	Liczba wyborów	%
Alkoholizm w rodzinie	114	17,4
Brak ofert organizacji czasu wolnego	110	16,8
Rodziny dysfunkcyjne	104	15,9
Picie alkoholu	75	11,5
Demoralizacja	74	11,3
Narkomania	51	7,8
Przestępczość	50	7,6
Trudności w przystosowaniu się młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze	35	5,4
Niedożywienie	33	5
Sieroctwo	6	0,9
Inne	3	0,5

Źródło: Badania własne.

Palącą potrzebą wobec pojawienia się zagrożeń jest opracowanie narzędzi i metod pozwalających na zapobieganie problemowi. Konieczne jest poszukiwanie sposobów a także wykorzystywanie znanych metod w celu przeciwdziałania patologii społecznej, zapobieganie zachowaniom ryzykownym, niedostosowaniu społecznemu oraz przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Jakie działania proponowane przez ankietowanych na terenie Pucka należałoby podjąć na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi określa poniższa tabela. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.36. Profilaktyka niedostosowania społecznego.

Przykłady działań profilaktycznych	Liczba wyborów	%
Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	123	13,3
Wspieranie rodzin w wysiłkach zmierzających do zapewnienia optymalnych warunków rozwoju fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego i społecznego dzieci	106	11,4
Kampanie edukacyjno-informacyjne dotyczące zagrożeń, np. uzależnienia, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza	76	8,2
Zorganizowanie placówki wsparcia dziennego – np. świetlicy miejskiej	71	7,7

Unikanie separacji rodziców i dziecka, jak najszybszy powrót dziecka do domu	63	6,8
Zapewnienie dzieciom właściwych umiejętności i wiedzy na temat prawidłowego funkcjonowania jako członek rodziny	62	6,7
Wpływanie na zdrowy rozwój dzieci	57	6,2
Wzmacnianie właściwej roli rodziny w ramach relacji społecznych (rozwój samooceny)	48	5,2
Koordynowanie zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych przyczyn problemów związanych z prawidłowym rozwojem dziecka	43	4,6
Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży	43	4,6
Pomoc w jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych źródeł wsparcia zewnętrznego	41	4,4
Działania interwencyjne i doraźne kroki prawne w celu zabezpieczenia interesów dziecka	39	4,2
Działania terapeutyczne	39	4,2
Stworzyć dodatkowe rozwiązania w środowisku, np. dostęp do pomocy pedagoga rodziny, terapeuty	39	4,2
Stworzenie mieszkań chronionych dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze/ rodziny zastępcze	38	4,1
Zwiększyć liczbę miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	24	2,6
Zwiększyć liczbę miejsc w rodzinach zastępczych	14	1,5
Inne	2	0,2

Źródło: Badania własne.

Wśród różnych problemów społecznych szczególne miejsce zajmują uzależnienia. Zawsze podkreślano, że jest to problem bardzo złożony i istnieje wiele źródeł, z których uzależnienie może pochodzić. Pytaniem, jakie zadano ankietowanym było: *Czy Pana/ Pani zdaniem zjawisko uzależnień w Pucku występuje?*. Znacząca większość, bo aż 146 osób, tj. 77,7% odpowiedziało, że problem ten występuje „często” lub „bardzo często”. Tylko 42 osoby, tj. 22,4% uważa to zjawisko za „rzadkie” lub „niewystępujące”.

Znaczny wpływ na wpadanie w nałóg może mieć środowisko, w jakim człowiek przebywa (rodzina, szkoła, grupy rówieśnicze, praca, grupy towarzyskie). Każde z tych

środowisk może mieć pozytywny wpływ na człowieka, ale może też być miejscem sprzyjającym powstawaniu uzależnień.

Najczęstszymi przyczynami występowania uzależnień w Pucku są, według ankietowanych, (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź):

1. Bezrobocie – 142 wybory – 28%,
2. Niedostosowanie społeczne – 99 wyborów – 19,5%,
3. Ubóstwo – 97 wyborów – 19,1%,
4. Rozpad rodziny – 77 wyborów - 15,2%,
5. Bezdomność – 50 wyborów - 9,9%,
6. Choroby - 22 wybory - 4,3%,
7. Niepełnosprawność - 11 wyborów - 2,2%,
8. Inne (alkoholizm) - 9 wyborów --1,8%.

Ucieczka w inny, nierealny świat to czasem jedyne rozwiązanie. W tej ucieczce pomagają inni. Szukają bezpieczeństwa, którego nie znajdują w domu, szkole czy w pracy. W ich życiu przychodzi jednak moment, w którym decydują się na pomoc z własnej woli lub za namową najbliższych, którym ich los nie jest obojętny. Wtedy powstaje problem: Gdzie się udać?, Którą drogę wybrać?, Komu zaufać i powierzyć swoje problemy? Na pytanie skierowane do ankietowanych: *Jakie działania na terenie miasta należy Pana/Pani zdaniem podjąć na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?* (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź). Wśród uzyskanych odpowiedzi znalazły się:

1. Utworzenie poradni odwykowej - 108 wyborów - 28,9%,
2. Zapewnienie wsparcia terapeutycznego - 94 wybory - 25,1%,
3. Tworzenie klubów samopomocy dla współuzależnionych, w tym dzieci - 83 wybory -22,2%,
4. Stworzenie grupy wsparcia - 79 wyborów -21,1%,
5. Inne (zmniejszyć zasady pomocy finansowej, zmniejszyć bezrobocie) - 10 wyborów - 2,7%.

Bezpieczeństwo to stan, który daje poczucie pewności istnienia i gwarancję jego zachowania. Jest to jedna z podstawowych potrzeb człowieka. Odznacza się brakiem ryzyka utraty czegoś dla podmiotu szczególnie cennego- życia, zdrowia, pracy, szacunku,

uczuć, dóbr materialnych i niematerialnych. Na pytanie *Czy w Pana/Pani ocenie Puck to miejsce, w którym można czuć się bezpiecznie?* 121 osób, tj. 63,4% twierdzi, że w mieście czuje się bezpiecznie. Odpowiedź negatywną wybrało 30 osób, tj. 16%. 35 osób ankietowanych, tj. 18,6% nie ma zdania na wskazany temat. Za najczęstsze przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa ankietowani podawali (badani zaznaczali więcej niż jedną odpowiedź) przykłady, które przedstawia poniższa tabela.

Tab.37. Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa.

Wybierane przykłady	Liczba wyborów	%
Pijący alkohol na ulicach, w parkach	128	34,9
Mało patroli policyjnych	61	16,6
Brak oświetlenia ulicznego	48	13,1
Brak oznaczonych przejść dla pieszych (sygnalizacja świetlna)	46	12,5
Włamania	36	9,8
Napady	23	6,3
Częste wypadki samochodowe	14	3,8
Inne (zaczepianie, brak patroli straży miejskiej)	11	3

Źródło: Badania własne.

Człowiek, grupa społeczna, władze lokalne, państwo starają się wpływać na swoje otoczenie zewnętrzne i sferę wewnętrzną by uniknąć a przynajmniej oddalać zagrożenie eliminując lęk, obawy, niepokój i niepewność. Być bezpiecznym to być wolnym od trosk i obaw. Dom rodzinny powinien być taktowany jako miejsce bezpieczne. Postrzegany jako środowisko miłości, opieki, ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi jest miejscem terroru i cierpienia, zagrożenia i poniżenia, lęku i rozpacz. Miejscem „przemocy domowej”. Niepokoją odpowiedzi, jakie udzielali ankietowani na kolejne zadane pytanie *Czy spotkał się Pan/Pani na terenie miasta ze zjawiskiem przemocy domowej?* Na to pytanie 131 osób, tj. 69,7% słyszało o takich osobach/rodzinach, 29osób, tj. 15,4% zna dużo takich rodzin/osób. Tylko 28 osób, tj. 14,9% ze 188 osób poddanych badaniom ankietowym nie zna lub nie słyszało o takich rodzinach/osobach. Za główne przyczyny występowania przemocy domowej ankietowani podają przykłady, które przedstawia poniższa tabela. (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź).

Tab.38. Przyczyny występowania przemocy domowej.

Wybierane przykłady	Liczba wyborów	%
Bezrobocie	113	25,2
Ubóstwo	109	24,3
Niedostosowanie społeczne	79	17,6
Rozpad rodziny	78	17,4
Choroby	30	6,7
Inne (alkoholizm)	27	6
Bezdomność	9	2
Niepełnosprawność	3	0,7

Źródło: Badania własne.

Jakie działania na terenie miasta należy Pana/Pani zdaniem podjąć na rzecz rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej? (Badani podawali więcej niż jedną odpowiedź) Zdaniem ankietowanych należy:

1. Stworzyć ośrodek interwencji kryzysowej - 121 wyborów - 36%,
2. Prowadzić kampanię edukacyjno-informacyjną na temat zjawiska przemocy - 109 wyborów - 32,4%,
3. Zwiększyć dostęp do terapeutów - 96 wyborów - 28,6%,
4. Inne (opieka społeczna powinna bardziej interesować się problemami ludzi, bardziej być otwarta na środowisko oraz wyjść do ludzi, izolacja sprawcy przemocy, dom samotnej matki, objąć rodziny nadzorem policyjnym, informować o tym, jak reagować na zjawisko przemocy i że przemoc to nie tylko „Ciosy”) - 10 wyborów - 3%.

7. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty oraz gminy. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w Pucku.

Mocne Strony

- Liczne zabytki, bogata historia, kaszubskie dziedzictwo kulturowe
- Dobre rozpoznanie przez władze lokalne i instytucje istniejących problemów społecznych w mieście
- Działalność licznych organizacji pozarządowych
- Organizacja imprez masowych (kulturalnych i sportowych) oraz ich związek z morskimi tradycjami miasta
- Dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz przedszkoli
- Dostęp do placówek służby zdrowia
- Atrakcyjne położenie oraz potencjał turystyczny
- Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Słabe Strony

- Umiarkowanie korzystna struktura demograficzna, malejąca liczba mieszkańców, znaczny odsetek osób starszych wśród mieszkańców
- Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych
- Stosunkowo wysokie bezrobocie, w tym długotrwałe
- Niskie kwalifikacje osób bezrobotnych
- Rodziny dysfunkcyjne
- Znaczny odsetek młodych mieszkańców, którzy mieli kontakt z alkoholem, papierosami oraz narkotykami
- Brak Poradni Geriatrycznej

Szanse

- Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych
- Wzrost dochodów mieszkańców
- Dalszy rozwój oferty sportowej i kulturalnej
- Wzrost zaangażowania mieszkańców w działania w ramach wolontariatu
- Dalszy rozwój oferty edukacyjnej oraz dostosowywanie jej do zapotrzebowania rynku pracy
- Promocja miasta, działania wspierające przedsiębiorczość mieszkańców oraz rozwój turystyki
- Dostępność środków unijnych
- Wzrost ułatwień w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej
- Wykorzystanie możliwości związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego
- Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta
- Dalszy rozwój trzeciego sektora, działającego na terenie miasta
- Rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą

Zagrożenia

- Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień
- Negatywne postawy wynikające z zaniku wzorców wychowawczych
- Zmniejszenie się środków na realizowanie działań pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście zadań oraz niewielkim wzroście zatrudnienia
- Starzenie się społeczeństwa
- Nasilanie się zjawiska przemocy w rodzinie
- Ubożenie części mieszkańców, przyczyniające się do bezdomności, uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz innych patologii społecznych

8. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w Pucku przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w mieście. Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie miasta powinny być: przeciwdziałanie skutkom bezrobocia, wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych, wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży, stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych, tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwijanie kapitału społecznego mieszkańców.

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020 brzmi:

Miasto Puck – silne rodziny i aktywni mieszkańcy, solidarni z grupami zagrożonymi marginalizacją społeczną

Powyższe hasło jest wyrazem potrzeby wypracowania wspólnej wizji wszystkich instytucji działających na terenie gminy. Cele szczegółowe oraz wynikające z nich kierunki działań stanowią uszczegółowienie misji oraz mają przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych istniejących w mieście. W Strategii zostały również określone cele strategiczne oraz wynikające z nich kierunki działań.

Poniższy schemat przedstawia cel główny oraz cele strategiczne wyznaczające kierunki działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020.

Miasto Puck – silne rodziny i aktywni mieszkańcy, solidarni z grupami zagrożonymi marginalizacją społeczną.

I CEL STRATEGICZNY
Skuteczny system opieki nad rodziną

II CEL STRATEGICZNY
Wzmocnienie postaw samoodpowiedzialności mieszkańców za realizację osobistych celów życiowych w zakresie zdrowia

III CEL STRATEGICZNY
Integracja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych

IV CEL STRATEGICZNY
Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu

Realizacja wizji opierać się będzie na realizacji czterech celów strategicznych. Poniżej przedstawiono cele szczegółowe przypisane celom strategicznym.

I CEL STRATEGICZNY

Skuteczny system opieki nad rodziną

Kluczowym zadaniem polityki społecznej w Mieście Puck jest rozwijanie skutecznego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz przyczynianie się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

I CEL SZCZEGÓŁOWY

Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem

Kierunki działań:

1. Realizacja Programu Wspierania Rodziny
2. Organizowanie warsztatów podnoszących umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, szczególnie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
3. Realizacja programów dożywiania oraz wsparcia materialnego dla rodzin najuboższych.
4. Zatrudnienie asystenta rodziny.
5. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej.
6. Systematyczna współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami.
7. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży.

II CEL SZCZEGÓŁOWY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

1. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy, w tym prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.
3. Tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia i samopomocy.
5. Prowadzenie działań informacyjnych i prewencyjnych mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
6. Poprawa skuteczności działania Policji i Straży Miejskiej.
7. Usprawnienie systemu monitoringu miasta.

II CEL STRATEGICZNY

Wzmocnienie postaw samoodpowiedzialności mieszkańców za realizację osobistych celów życiowych w zakresie zdrowia

Kluczowym zadaniem polityki społecznej w Mieście Puck jest również promocja zdrowego trybu życia mieszkańców, a także prowadzenie profilaktyki oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień.

I CEL SZCZEGÓŁOWY

Poprawa zdrowia mieszkańców

Kierunki działań:

1. Wspieranie i promowanie badań profilaktycznych.
2. Organizowanie kampanii zdrowotnych i profilaktycznych związanych z poprawą stanu zdrowia mieszkańców miasta.
3. Wdrażanie programów promujących zdrowy styl życia.
4. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi na rzecz upowszechniania zdrowego stylu życia.

II CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozwiązywanie problemu alkoholizmu i narkomanii

Kierunki działań:

1. Realizacja Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pucku.
2. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.
3. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym.
4. Organizowanie i finansowanie, we współpracy z placówkami leczenia uzależnień, różnych form pracy uzupełniającej proces terapeutyczny organizowanych poza podstawowym procesem leczenia.

III CEL SZCZEGÓŁOWY

Zwiększenie dostępności placówek i instytucji wsparcia zdrowia psychicznego

Kierunki działań:

1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej.
2. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów zdrowotnych, w tym zaburzeń psychicznych..
3. Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

III CEL STRATEGICZNY

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych

Istotnym zadaniem jest integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz pobudzanie i wspieranie aktywności osób starszych.

I CEL SZCZEGÓŁOWY

Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.
2. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
3. Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

II CEL SZCZEGÓŁOWY

Integracja społeczna osób starszych

Kierunki działań:

1. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych..
2. Wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora.
3. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych, między innymi w ramach rozwijania prac społecznie użytecznych oraz promowania wolontariatu.

IV CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Istotnym zadaniem jest integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, pobudzanie i wspieranie aktywności, bezrobotnych, a także rozwijanie skutecznego systemu pomocy społecznej.

I CEL SZCZEGÓŁOWY

Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia

Kierunki działań:

1. Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
2. Zatrudnianie w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
3. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
4. Rozwój form wsparcia sprzyjających tworzeniu osobistego potencjału zatrudnienia osób bezrobotnych w trudnej sytuacji socjalno-bytowej i ich rodzin, w tym funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
5. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.
6. Podejmowanie działań pobudzających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pucku.

II CEL SZCZEGÓŁOWY

Przeciwdziałanie bezdomności

Kierunki działań:

1. Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.
2. Zapewnienie schronienia i gorącego posiłku osobom bezdomnym.
3. Wzrost dostępu do lokali mieszkalnych dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie.

III CEL STRATEGICZNY

Zintegrowana polityka społeczna

Kierunki działań:

1. Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych oraz analizy istniejących zasobów.
2. Prowadzenie analiz dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy.
3. Realizacja Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
4. Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów.
5. Promowanie i wspieranie rozwoju wolontariatu wśród mieszkańców.

IV CEL STRATEGICZNY

Rozwój inicjatyw społecznych w zakresie ekonomii społecznej

Kierunki działań:

1. Podejmowanie działań pobudzających osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem do tworzenia spółdzielni społecznych
2. Podejmowanie działań pobudzających do tworzenia centrów pomocy wzajemnej i inne z zakresu ekonomii społecznej.

9. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020 nie stanowi zbioru zamkniętego, wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania. W okresie czasu, który obejmuje Strategia, wdrażane i realizowane będą, w zależności od potrzeb, programy i projekty dotyczące poszczególnych obszarów problemów społecznych, między innymi wspierania osób niepełnosprawnych, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, wspierania rodzin i dzieci, wzmacniania kapitału społecznego mieszkańców oraz integracji działań wszystkich instytucji.

Strategia jest dokumentem programującym życie społeczności lokalnej, dlatego też w sposób zamierzony została sformułowana na takim poziomie ogólności, aby była elastyczna i stwarzała możliwość dostosowywania realizowanych w oparciu o nią działań do zmieniających się zjawisk i problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.

9.1 Monitoring i ewaluacja Strategii

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny jest Zespół ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji. Zadaniem Zespołu jest nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii. Za realizację wyżej wymienionych działań odpowiada powołany w tym celu koordynator.

Monitorowanie realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez corocznie składane przez Zespół sprawozdanie z uwzględnieniem zadań wynikających z obowiązującej Strategii.

9.2 Źródła finansowania

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020 będą: budżet Państwa, budżet Miasta Puck, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła.

10 Harmonogram Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck na lata 2014-2020

I CEL STRATEGICZNY Skuteczny system opieki nad rodziną					
I CEL SZCZEGÓŁOWY Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem					
Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Realizacja Programu Wspierania Rodziny.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Policja, Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Międzyszkolny Klub Sportowy KORAB, Caritas, Centrum Integracji Społecznej	Zgodne ze wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w PWR	Zgodnie z założeniami ujętymi w PWR	Budżet Miasta, Budżet Państwa
2. Organizowanie warsztatów podnoszących umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, szczególnie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe	Liczba zorganizowanych warsztatów Liczba uczestników tych warsztatów Liczba rodzin wspartych pracą socjalną	Wzrost Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa
3. Realizacja programów dożywiania oraz wsparcia materialnego dla rodzin najuboższych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia materialnego Liczba osób korzystających z programów dożywiania, w tym liczba dzieci	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych
4. Zatrudnienie asystenta rodziny.	Od 2015 roku	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	Wzrost	Budżet Miasta

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Puck w latach 2014-2020

5. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba i rodzaj zajęć, wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturowych Liczba uczestników zajęć i wydarzeń	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Środki własne organizacji pozarządowych
6. Systematyczna współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe	Liczba placówek oświatowych, z którymi współpracuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		Bez kosztów z Budżetu Miasta
7. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje pozarządowe	Liczba wspieranych organizacji pozarządowych	Wzrost	Budżet Miasta

I CEL STRATEGICZNY Skuteczny system opieki nad rodziną

II CEL SZCZEGÓŁOWY Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Kościół, Zespół Interdyscyplinarny, Organizacje Pozarządowe	Zgodne ze wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w GPPPW	Zgodnie z założeniami PPPWR	Budżet Miasta Budżet Państwa
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy, w tym prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego Liczba osób korzystających z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta
3. Tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba założonych „Niebieskich Kart” Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	- Wzrost	Budżet Miasta
4. Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia i samopomocy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba grup wsparcia i samopomocy Liczba uczestników grup wsparcia i samopomocy	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta
5. Działania informacyjne i prewencyjne mające na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Straż Miejska	Liczba działań informacyjnych i prewencyjnych, których celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Wzrost	Budżet Miasta
6. Poprawa skuteczności działania Policji i Straży Miejskiej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, Policja, Straż Miejska	Liczba działań podejmowanych w celu poprawy skuteczności działania Policji i Straży Miejskiej	Wzrost	Budżet Miasta
7. Usprawnienie systemu monitoringu miasta	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba miejsc w mieście, w którym funkcjonuje monitoring	Wzrost	Budżet Miasta, Fundusze strukturalne

II CEL STRATEGICZNY Wzmocnienie postaw samoodpowiedzialności mieszkańców za realizację osobistych celów życiowych w zakresie zdrowia**I CEL SZCZEGÓŁOWY Poprawa zdrowia mieszkańców**

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące	Prognoza	Źródła finansowania
1. Wspieranie i promowanie badań profilaktycznych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Placówki Służby Zdrowia,	Liczba akcji promujących badania profilaktyczne	Wzrost	Budżet Miasta
2. Organizowanie kampanii zdrowotnych i profilaktycznych związanych z poprawą stanu zdrowia mieszkańców miasta	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba kampanii zdrowotnych i profilaktycznych Liczba uczestników kampanii zdrowotnych i profilaktycznych	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta
3. Wdrażanie programów promujących zdrowy styl życia.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba realizowanych programów promujących zdrowy styl życia Liczba uczestników programów promujących zdrowy styl życia	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta
4. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi na rzecz upowszechniania zdrowego stylu życia.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto w tym celu współpracę	Wzrost	Bez kosztów z Budżetu Miasta

II CEL STRATEGICZNY Wzmocnienie postaw samoodповідzialności mieszkańców za realizację osobistych celów życiowych w zakresie zdrowia**II CEL SZCZEGÓŁOWY Rozwiązywanie problemu alkoholizmu i narkomanii**

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Pucku.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Parafie Rzymsko-Katolickie, Kluby Sportowe, Placówki Oświatowe, Policja, Straż Miejska, Instytucje Kultury i Sportu, Urząd Miasta	Zgodne z wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań ujętymi w PPRPAiPN	Zgodnie z założeniami PPRPAiPN	Budżet Miasta
2. Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkół, z którymi podjęto współpracę Liczba programów, akcji profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych Liczba odbiorców, uczestników realizowanych programów, konkursów, akcji profilaktycznych	Wzrost Wzrost Wzrost	Budżet Miasta
3. Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja	Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży	Wzrost	Budżet Miasta
4. Organizowanie i finansowanie we współpracy z placówkami leczenia uzależnień różnych form pracy uzupełniającej proces terapeutyczny organizowanych poza podstawowym procesem leczenia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba zrealizowanych programów Liczba uczestników	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta

II CEL STRATEGICZNY Wzmocnienie postaw samoodpowiedzialności mieszkańców za realizację osobistych celów życiowych w zakresie zdrowia**III CEL SZCZEGÓŁOWY Zwiększenie dostępności placówek i instytucji wsparcia zdrowia psychicznego**

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca Oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców rehabilitacji leczniczej i psychologicznej Liczba godzin zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych
2. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów zdrowotnych, w tym zaburzeń psychicznych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspólnie zrealizowanych projektów na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych	Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych
3. Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	W okresie 2016-2018	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Organizacje Pozarządowe	Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Opracowanie POZP	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych

III CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych

I CEL SZCZEGÓŁOWY Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca Oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców rehabilitacji leczniczej i psychologicznej Liczba godzin zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych
2. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspólnie zrealizowanych projektów na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych	Wzrost	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych
3. Opracowanie i realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	Do ... roku	Placówki Służby Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Placówki Służby Zdrowia, Organizacje Pozarządowe	Opracowanie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Opracowanie POZP	Budżet Miasta, Budżet Państwa, środki własne organizacji pozarządowych

III CEL STRATEGICZNY Integracja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych

II CEL SZCZEGÓŁOWY Integracja społeczna osób starszych

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca Oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba wspólnie zrealizowanych projektów na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych	Wzrost	Budżet Miasta
2. Wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba grup samopomocowych dla osób starszych i chorych Liczba uczestników grup samopomocowych	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, środki własne organizacji pozarządowych
3. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych i chorych, między innymi w ramach promowania wolontariatu.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	Liczba usług opiekuńczych Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta

IV CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

I CEL SZCZEGÓŁOWY Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	System monitorowania osób sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin Liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet, bezrobotnych długoterminowych, bez wykształcenia średniego, poniżej 25 r.ż., niepełnosprawnych	-	Budżet Miasta, Fundusz Pracy
2. Zatrudnianie w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Pracodawcy, Placówki Oświatowe	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, stażach, pracach społecznie użytecznych Liczba szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych	Wzrost Wzrost	Fundusze strukturalne, Fundusz Pracy
3. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe, Pracodawcy, PUP w Pucku	Liczba programów Liczba uczestników programów	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Fundusze strukturalne
4. Rozwój form wsparcia sprzyjających tworzeniu osobistego potencjału zatrudnienia osób bezrobotnych w trudnej sytuacji socjalno-bytowej i ich rodzin, w tym funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	Liczba osób bezrobotnych korzystających z różnych form wsparcia	Wzrost	Budżet Miasta, Fundusz Pracy
5. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	Liczba osób skierowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na szkolenia, staże, roboty publiczne, prace interwencyjne oraz prace społecznie użyteczne	Wzrost	Budżet Miasta, Fundusz Pracy
6. Podejmowanie działań pobudzających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Wzrost Wzrost	Budżet Miasta, Fundusz Pracy

IV CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

II CEL SZCZEGÓŁOWY Przeciwdziałanie bezdomności oraz wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące	Prognoza	Źródła finansowania
1. Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba realizowanych kontraktów socjalnych	Wzrost	Budżet Miasta
2. Zapewnienie schronienia i gorącego posiłku osobom bezdomnym.	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	Liczba osób korzystających ze schronienia i gorącego posiłku	Wzrost	Budżet Miasta, środki własne organizacji pozarządowych
3. Wzrost dostępu do lokali mieszkalnych dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba lokali mieszkalnych przeznaczonych grup zagrożonych bezdomnością, w tym ofiar przemocy w rodzinie	Wzrost	Budżet Miasta

IV CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

III CEL SZCZEGÓŁOWY Zintegrowana polityka społeczna oraz rozwijanie kapitału społecznego

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące (roczne)	Prognoza	Źródła finansowania
1. Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych oraz analizy istniejących zasobów.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Opracowanie raportu z monitoringu problemów społecznych oraz analiza zasobów	-	Budżet Miasta
2. Prowadzenie analiz dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Opracowanie raportu na temat efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy	-	Budżet Miasta
3. Realizacja Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba organizacji, z którymi została podpisana umowa	Wzrost	Budżet Miasta
4. Podejmowanie działań mających na celu pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Organizacje Pozarządowe	Liczba inicjatyw mających na celu pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców	Wzrost	Budżet Miasta

IV CEL STRATEGICZNY Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

IV CEL SZCZEGÓŁOWY Rozwój inicjatyw społecznych w zakresie ekonomii społecznej

Kierunki działań	Okres realizacji	Jednostka realizująca oraz partnerzy realizacji	Wskaźniki monitorujące	Prognoza	Źródła finansowania
1. Podejmowanie działań pobudzających osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem do tworzenia spółdzielni społecznych.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	Liczba utworzonych spółdzielni społecznych	Wzrost	Budżet Miasta, Fundusz Pracy, PFRON, Fundusze strukturalne, Środki prywatne
2. Podejmowanie działań pobudzających do tworzenia centrów pomocy wzajemnej i inne z zakresu ekonomii społecznej.	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy w Pucku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe, Pracodawcy	Liczba podejmowanych działań	Wzrost	Budżet Miasta, Fundusz Pracy, PFRON, Fundusze strukturalne, Środki prywatne